

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

2 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Interpellatie van de heer Steven Vanackere tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de uitvoering van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social profit (zogenaamde VIA2 en VIA3), wat de sociaal-culturele sector betreft	
Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over financiële problemen in de sociaal-culturele sector als gevolg van het uitblijven van subsidies voor ex-DAC'ers	1
Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de gevolgen van de schorsing door de Raad van State van de uitvoeringsbesluiten bij het Kunstendecreet wat het muziektheater betreft	
Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de schorsing van de artikels 10 en 11 van het uitvoeringsbesluit van het Kunstendecreet en de implicaties hiervan op de musicalsector	8
Met redenen omklede moties	17
Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de karige verloning van individuele acteurs	17
Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het gebruik van communistische symbolen in de publiciteit voor het festival De Nachten	21

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

Interpellatie van de heer Steven Vanackere tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de uitvoering van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social profit (zogenaamde VIA2 en VIA3), wat de sociaal-culturele sector betreft

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over financiële problemen in de sociaal-culturele sector als gevolg van het uitblijven van subsidies voor ex-DAC'ers

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de Vlaamse intersectorale akkoorden, de zogenaamde VIA, zijn niet enkel van toepassing in de witte sector, maar ook in de sociaal-culturele sector. Meer dan 16.000 van de 80.000 werknemers uit de social profitsector werken in de cultuur-, jeugd- of sportsector, het zogenaamde Paritair Comité 329.

Vanaf 2006 is het VIA3 in uitvoering – ik zal daar verder in mijn interpellatie nog op terugkomen. Toch wordt de sector nog altijd geconfronteerd met de gevolgen van de gebrekkige uitvoering van het VIA2. Zo laat de uitbetaling van de tegemoetkoming vanwege de Vlaamse overheid voor de maatregelen inzake loonharmonisering, die van toepassing zijn op het sociaal-cultureel volwassenenwerk, het jeugdwerk, de cultuurcentra, de amateurskunsten, de volkscultuur, de archiefcentra, en hun federaties en steunpunten, veel te lang op zich wachten.

De verschillende afdelingen van het ministerie doen er maanden over om hun zogenaamde GKB-lijst – dat is het gemeenschappelijk klantenbestand – met gesubsidieerde organisaties op te stellen. De tegemoetkomingen voor 2004, zowel voor de eindejaarspremie 2004 als voor de barematoepassing aan 90 percent in 2004, werden pas eind december 2005 betaald. De tegemoetkoming voor 2005, eindejaarspremie 2005 en barematoepassing aan 100 percent in dat jaar, wordt ten vroegste in het voorjaar 2006 betaald. Naar ver-

luidt wil de administratie pas aan deze klus beginnen als de betalingen voor het jaar 2004 van de baan zijn.

De werkgevers uit de sector kunnen niet wachten op die uitbetaling en moeten dus een deel voorschieten van de bedragen die de Vlaamse Gemeenschap normaal voor haar rekening moet nemen. Zij kunnen niet wachten tot de Vlaamse Gemeenschap die premies heeft uitbetaald.

Sinds 1999 zijn de lonen in deze sector zesmaal geïndexeerd. Elk jaar was er een indexering van 2 percent. Het jaarlijkse budget voor de loonharmonisering heeft deze indexering van de lonen van het PC 329 echter niet gevolgd. In het VIA2 is ook vastgelegd dat de werkmiddelen in alle sectoren opnieuw aan de index gekoppeld zouden worden. Die afspraak wordt niet voor elke deelsector nageleefd, of alleszins onvolledig. Aangezien ook de loonsubsidies indexgebonden zijn, houdt het VIA2 in dat de subsidie-enveloppes in hun totaliteit aan de index gekoppeld moeten worden. Hiervoor zijn echter onvoldoende kredieten uitgetrokken. Deze discussie heeft ook te maken met de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap zich organiseert. Zo is er de problematiek van de basisallocaties die al dan niet een L-code krijgen en daardoor worden geïndexeerd.

Mijnheer de minister, de sector heeft daar geen boodschap aan. We beslissen bijvoorbeeld ook niet om pas een indexering toe te kennen aan de verhuurders van gebouwen als overeenstemming kan worden bereikt binnen de begroting over het toekennen van kredieten. Contracten zijn contracten, en die moeten worden nageleefd.

Ook de tegemoetkomingen voor extra verlof voor 35-44-jarigen voor vorming en managementondersteuning laten veel te lang op zich wachten. Het is moeilijk voor organisaties om een vormings-, trainings- en opleidingsbeleid op te zetten, als ze pas een jaar na afloop van het betrokken jaar de financiële tegemoetkoming daarvoor krijgen.

Om deze problemen te verhelpen, hebben Sociare, de sociaal-culturele werkgeversfederatie, en de vakbonden een voorstel gedaan. Ze vragen 'dat de bud-

getten ook na 2005 transparant ingezet worden en dus duidelijk gescheiden blijven van de reguliere subsidies, dat wil zeggen op een aparte begrotingspost. De verdeling moet gebaseerd blijven op het aantal voltijdse eenheden in elke organisatie, met uitsluiting van de ex-DAC'ers, voor wie men een aparte subsidie krijgt.'

Verder zijn ze van mening dat het Sociaal Fonds voor het Sociaal Cultureel Werk van de Vlaamse Gemeenschap best de centrale rol op zich neemt voor de midde-lenverdeling, zoals dat voor het VIA1 van 1998 het geval was. Dat fonds krijgt immers elk jaar een geactualiseerde werkgelegenheidslijst van de RSZ en kan er dan de gegevens van de administraties in verwerken. In ruil voor deze opdracht zou het Sociaal Fonds dan een administratievergoeding krijgen.

Sociare en de vakbonden vragen ook dat de administratie vanaf 2006 met een of meerdere voorschotten zou werken. Het Sociaal Fonds zou die dan in de loop van het betrokken jaar uitkeren aan de organisaties, op basis van de tegemoetkoming voor het vorige jaar.

Mijnheer de minister, ik blijf vinden dat de overheid voor dit soort taken de ambitie moet hebben om die zelf perfect uit te voeren. Ik begrijp wel dat de druk bij de werkgeversorganisatie steeds groter wordt om die taak over te nemen. Voor zover ik u ken, mijnheer de minister, ga ik ervan uit dat u deze zaak zelf wilt oplossen en ze niet wilt delegeren aan anderen.

De DAC-regularisering die van toepassing is op alle deelsectoren die ressorteren onder de administratie Cultuur verloopt ook nog steeds zeer moeizaam. De voorschotten van het vierde kwartaal worden telkens met enkele maanden vertraging betaald. Dat gebeurde ook in 2005, ondanks formele beloftes daarover in januari 2005 op een spoedoverleg tussen de administratie, uw kabinet en de sociale partners.

Het vierde voorschot voor 2005 en ook het saldo voor 2004 werden voor een aantal organisaties uitbetaald eind december 2005, maar verschillende organisaties hadden eind december 2005 nog steeds hun saldo voor 2004 niet ontvangen. In enkele deelsectoren, waaronder de archiefcentra, de jeugdverblijfscentra en sommige nominatief gesubsidieerde organisaties zoals Kunst in Huis, worden de ex-DAC-subsidies geïntegreerd in de reguliere subsidies. Vaak is niet duidelijk of de middelen volledig worden overgedragen.

De zogenaamde extra subsidies volstaan dus niet om de loonkosten van de ex-DAC'ers te betalen.

Mijnheer de minister, wat is de oorzaak van de blijvende laattijdige uitbetalingen van de bedragen waar de organisaties recht op hebben in uitvoering van VIA2? Waarom werden sommige budgetten voor de uitvoering van VIA2 niet volledig geïndexeerd? Dat staat toch haaks op de afspraken die op dat ogenblik werden gemaakt. Wat is uw standpunt over het voorstel van Sociare en de vakbonden om de uitbetaling van de VIA-kredieten volledig toe te vertrouwen aan het Sociaal Fonds voor het Sociaal-Cultureel Werk van de Vlaamse Gemeenschap?

Mijnheer de minister, ik wil het in het kort nog even hebben over VIA3. In het voorjaar 2005 werd tussen de Vlaamse Regering enerzijds en de vakbonden en de werkgeversorganisaties anderzijds een nieuw akkoord voor de social profit afgesloten voor de periode 2006-2011. Voor de verdeling van de middelen voor de eindejaarspremie, de managementondersteuning en de maatregelen inzake werkdrukvermindering stellen Sociare en de vakbonden voor om dezelfde werkwijze te hanteren als voor VIA1 en 2. De gegevens zouden dan door het Sociaal Fonds verzameld worden via de RSZ, met ook de aanduiding per bevoegde minister van de gesubsidieerde organisaties en één verdelingscriterium: een bedrag per voltijdse eenheid voor respectievelijk de extra eindejaarspremie, de managementondersteuning en de werkdrukvermindering.

Mijnheer de minister, welke maatregelen hebt u genomen zodat de uitbetalingen waar de organisaties recht op hebben in uitvoering van VIA3 tijdiger en correct zullen gebeuren? Het deel over het 'uitbreidingsbeleid' start voor de sociaal-culturele sector pas in 2007. Een correcte en dus tijdige voorbereiding met de sociale partners én de betrokken sectorfederaties is echter aangewezen. Als er gesprekken aan de gang zijn, heb ik liever dat u de zaak discreet afwerkt. Kunt u echter al iets zeggen over dit uitbreidingsbeleid en hoe deze gesprekken verlopen? Wat is uw standpunt over het voorstel van Sociare om een en ander toe te vertrouwen aan het Sociaal Fonds voor het Sociaal-Cultureel Werk van de Vlaamse Gemeenschap?

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat u deze vraag laat aansluiten op de interpel-

latie. Ze gaat voor een deel over het probleem dat de heer Vanackere net heeft geschetst.

Mijnheer de minister, het is niet de eerste keer dat we u over dit soort problemen ondervragen. Tijdens de vorige legislatuur heeft mevrouw Van Cleuvenbergen regelmatig vragen gesteld over de opvolging en de uitvoering van VIA1. Ook wij hebben u daar een aantal keren over aangesproken. Het is toch tekenend dat dit probleem zich elk jaar opnieuw voordoet.

Eigenlijk zou er geen probleem mogen zijn, want de begroting werd op tijd goedgekeurd. Voor zover ik weet, heeft de Vlaamse Gemeenschap geen betalingsmoeilijkheden. De Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Regering moeten niet dezelfde trukendoos bovenhalen als de federale regering en betalingen uitstellen tot het volgende jaar – ik verwijs naar leningen voor de stookolie.

De Vlaamse Gemeenschap heeft voldoende middelen om de beloofde bedragen tijdig uit te betalen. Hoe komt het dan toch dat dit niet gebeurt voor de organisaties? Voor de meeste weet de overheid al op 1 januari hoeveel het eerstvolgende kwartaal moet worden uitbetaald. Er bestaat misschien een heel technisch-administratieve uitleg voor de vertraagde uitbetalingen. Het is echter vervelend voor u, voor ons maar vooral voor de betrokkenen – of, in dit geval, getroffen – dat bepaalde bedragen niet tijdig worden uitbetaald.

De heer Vanackere heeft het probleem in het algemeen gesteld. Ik heb ervoor gekozen één tekenend voorbeeld te geven. In de vraag die ik heb ingediend, staan de problemen in hun algemeenheid immers opgesomd. Ik zal er niet verder over uitweiden.

Mijnheer de minister, hoe komt het toch dat het probleem zich steeds opnieuw voordoet? Er zijn geen financiële problemen. Bovendien is het meestal vrij duidelijk wie wat wanneer moet krijgen. Wat is de stand van zaken betreffende de uitbetaling van de loonsubsidies van de ex-DAC'ers voor de sociaal-culturele sector? Wanneer werd of wordt het voorschot voor het vierde kwartaal van 2005 uitbetaald? Hoe zit het met het saldo voor 2004? Op het moment dat ik de vraag heb ingediend, was dat nog altijd niet verrekend. Wanneer wordt het saldo van 2005 uitbetaald? Hoe zult u de belofte waarmaken in verband met een betere communicatie over de betaling aan de organisaties? Wat zult u doen om ervoor te zorgen dat dit probleem zich zo min mogelijk voordoet, zodat we dit soort vragen niet meer moeten stellen?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst antwoorden op de vragen van de heer Vanackere. De premies aan de werkgevers voor de uitvoering van de maatregelen in verband met de loonharmonisering, vorming, extra verlof en managementondersteuning voor 2004 werden uitbetaald op 28 december 2005. Deze premies worden berekend op basis van het aantal werknemers per organisatie.

Het decreet van 7 mei 2004 betreffende de toepassing van intersectorale akkoorden voor organisaties die ressorteren onder het Paritair Comité 329 voor de sociaal-culturele sector, bepaalt dat het aantal werknemers wordt geteld op basis van de RSZ-gegevens van het voorafgaande jaar. In dit geval is dat 2003. Deze regeling zorgt structureel voor vertraging in de uitbetaling omdat het voor de RSZ erg moeilijk blijkt te zijn om deze gegevens tijdig te leveren. Daarenboven gebeurt de berekening en de uitbetaling van de premies in een samenwerking tussen de administratie en het Sociaal Fonds voor het Sociaal-Cultureel Werk van de Vlaamse Gemeenschap. Deze werkwijze heeft als consequentie dat beide partijen volledig klaar moeten zijn met de administratieve verwerking, vooraleer de uitbetaling van de premies kan gebeuren.

Specifiek voor 2004 rees nog een extra probleem door de invoering van de regeling voor de volkshogescholen. Er moest worden voor gezorgd dat zowel de volkshogescholen als de organisaties die niet in een samenwerkingsverband werden opgenomen, een correcte subsidie krijgen. Deze overgangssituatie zorgde voor nogal wat complicaties in het bepalen van het correcte aantal werknemers in de nieuwe organisaties.

In tegenstelling tot wat u zegt, werden de bedragen van VIA2 wel geïndexeerd. In de uitvoering gold 2001 als het eerste jaar van het akkoord. Sinds 2002 werd er jaarlijks 2 percent indexering bijgevoegd.

In principe beschouw ik subsidiëring als een kerntaak van de overheid. U doet dat ook. Het is niet vanzelfsprekend om de uitbetaling van de VIA-kredieten aan een fonds toe te vertrouwen. In het geval van structureel erkende en gesubsidieerde verenigingen en instellingen, ben ik voorstander om ze voor het geheel van hun werking te subsidiëren en de subsidie dus niet in diverse onderdelen te laten berekenen en later via afzonderlijke mechanismen te laten

uitbetalen. Ik pleit daarom voor de toevoeging van de VIA-middelen aan de structurele subsidies. Ik doe dit vooral om de transparantie en doelmatigheid te vergroten.

Het integreren van de VIA-middelen in de decreten heeft, zeker voor de structurele subsidiëringen, een groot voordeel. Verenigingen kunnen immers bij de opmaak van hun beleidsplannen meteen het geheel van hun loonkost ramen. Dit maakt de beoordeling van dit plan door zowel de administratie als door de beoordelingscommissies veel eenvoudiger. Toevoeging van de VIA-middelen aan de decreten zou de subsidiëring van deze instellingen dus sterk vergemakkelijken. De kans op verwarring of vermenging van gegevens uit verschillende databanken wordt hierdoor vermeden.

Voor de organisaties en instellingen waarmee de Vlaamse overheid geen rechtstreekse subsidiërende band heeft, onder andere door de toepassing van onze decreten voor het lokaal cultuurwerk en jeugdwerk, en straks ook voor het sportbeleid, lijkt het toevertrouwen van subsidiëring van VIA-middelen aan een sociaal fonds een handige en haalbare oplossing. Ik behoud daarom het geloof in dit spoor als een concrete, handige oplossing voor die onderdelen.

Mijnheer Vanackere, in verband met VIA3 wijst u op een herkenbaar euvel. De toepassing van de vorige VIA-akkoorden liep niet altijd van een leien dakje. Het vinden van performante, transparante en doelmatige systemen om dergelijke complexe afspraken te concretiseren, lijkt niet eenvoudig.

Ik deel heel sterk de bekommernis dat de rechthebbenden – in dit geval de werknemers en werkgevers – geen slachtoffer mogen worden van een moeizame organisatie. Ik wil daarvoor verantwoordelijkheid nemen waar ik kan. U weet ook dat in deze context de beschikbaarheid van exacte gegevens cruciaal is. Daarbij is niet alleen onze organisatie betrokken, maar ook andere overheidsinstellingen zoals de RSZ en zeker ook de werkgevers, die een belangrijke en soms unieke bron van informatie betekenen.

Ik en mijn betrokken collega-ministers voor VIA3 proberen om de organisatie en toepassing ervan zo soepel en werkzaam mogelijk te maken. De voorbije maanden werden tal van verkenningen, simulaties en scenario's ontwikkeld. Ze zullen hopelijk een snelle en accurate implementatie waarborgen.

De uitbetaling binnen VIA3 heeft twee onderdelen: enerzijds de bijkomende pensioenpijler en anderzijds de eindejaarspremie. Voor de bijkomende pensioenpijler wordt er voor de werknemers die ressorteren onder het Paritaire Comité 329 geen verschil gemaakt. Deze regeling zal voor het hele VIA3-akkoord, met inbegrip van Paritair Comité 329, worden geconcretiseerd. De uitbetaling van de eindejaarspremies, startend vanaf 2006, wordt via aparte onderhandelingen met de sociale partners binnen het Paritair Comité 329 geregeld. Deze onderhandelingen bevinden zich momenteel in een verkennende fase. Alle betrokken partijen zijn zich sterk bewust van de grote noodzaak aan een correcte en werkzame organisatie van deze uitbetalingen.

Het gedeelte 'uitbreidingsbeleid' start voor de sociaal-culturele sector pas in 2007, maar een correcte en dus tijdige voorbereiding met de sociale partners en met de betrokken sectorfederaties is aangewezen.

De onderhandelingen over het uitbreidingsbeleid zitten in een voorbereidende en verkennende fase. Via informeel overleg werden er al concrete mogelijkheden afgetoetst, zodat de officiële onderhandelingen kunnen starten op basis van een aantal reeds afgesproken uitgangspunten. Dit sterkt mijn vermoeden en hoop dat, van zodra het formele overleg is gestart, de gesprekken snel en positief zullen verlopen.

VIA3 kwam tot stand na intensieve, maar vooral ook erg leerrijke onderhandelingen. Het inventariseren van actuele en exacte gegevens over aantallen en over de kwaliteit van de tewerkstelling bleek geen sinecure te zijn. Toch zijn deze gegevens van uitzonderlijk belang zowel om de onderhandelingen te voeren als om uiteindelijk ook de akkoorden te sluiten. Ook hier is mijn principe duidelijk: een overheid moet voldoende performant zijn om zelf de basisgegevens te beheren, te verwerken en ook accuraat beschikbaar te stellen.

Toch wil ik, samen met de andere betrokken ministers, grondig onderzoeken in welke mate ook de sociale fondsen een bijdrage kunnen leveren. Ik ben me daarbij zeer bewust van de complexiteit die zich zeker in de context van het Paritair Comité 329 stelt. Zoals u weet, bestaat de financiering van werkgevers binnen dit paritair comité vooral uit een zogenaamde enveloppenfinanciering. Daardoor verminderen de kansen op een gedetailleerde analyse van bijvoorbeeld de personeelsuitgaven van de gesubsidieerden. De noodzakelijke personeelsgegevens voor de toepas-

sing van VIA3 moeten dus via omwegen of in sommige gevallen via extrapolaties vastgesteld worden. Bij dit alles is een constructieve synergie met onder andere de werkgevers en het betrokken sociaal fonds van groot belang.

Ik zal er vandaag niet verder op ingaan, maar ik ben al een tijdje van mening dat we eens een analyse moeten maken. Het is zonder twijfel juist dat het vasthouden van Paritair Comité 329 aan de witte sector ook voor onze sector een belangrijke vooruitgang heeft opgeleverd, maar de technieken verschillen nogal. Bij het jongste overleg heb ik even gepoogd om dat tijdens de onderhandelingen zelf al op te vangen door de gehanteerde technieken sectorspecifiek te maken. Misschien druk ik me niet goed uit, maar u weet wat ik bedoel.

De onderhandelaars van zowel de vakbondszijde als van de werkgeverszijde hanteren een techniek die gebaseerd is op de structuren uit de welzijnssector en de gezondheidssector. Die zijn van een andere aard. Vroeger hebben we dat ook al meegemaakt met de DAC-projecten. De subsidiëring gebeurt bij ons via de enveloppenfinanciering, terwijl dat in de welzijnssector vaak gebeurt in de vorm van een subsidiëring voor 100 percent van die tewerkstelling. De regularisatie van de DAC'ers leidde tot vreemde situaties: men wilde wel regulariseren, maar daarom nog niet tegen 100 percent financieren. Als we de methoden zouden toepassen van de welzijnssector, dan zou bij ons maar 40 percent of zelfs nog minder worden gesubsidieerd. Men regulariseerde natuurlijk volledig, voor 100 percent, en niet voor 40 percent. De vraag rees dan of de sector sterk genoeg was om de rest bij te passen.

Dit is een duidelijk voorbeeld van wat zich wellicht in VIA1, maar zeker in VIA2 en VIA3 heeft voorgedaan. Ik ben er tot op heden niet geslaagd dit probleem volledig op te lossen. Een totale loskoppeling en een echte onderhandeling die uitgaat van de realiteit van de culturele sector zijn moeilijk. Dat heeft te maken met het feit dat de vertegenwoordiging van werkgevers en werknemers, en zeker die van vakbonden, via anderen gebeurt. Er zijn praktisch geen vakbonden in onze sector. In dergelijke onderhandelingen moet ik als minister bijna de belangen van de sector verdedigen, veeleer dan deel te nemen aan onderhandelingen tussen werkgevers, werknemers en de overheid. Ik verwijt dat niemand. Mijn taak is dan vooral om erop toe te zien dat wat wordt afgesproken voor welzijn, goed wordt vertaald ten behoeve van cultuur.

De heer Stassen stelde een vraag over het uitblijven van subsidies voor ex-DAC'ers. De uitbetalingen voor de ex-DAC'ers gebeurt inderdaad nog niet zoals het hoort. Voor de eerste drie voorschotten rijst geen probleem meer, maar de uitbetaling van het vierde voorschot blijft inderdaad voor ernstige vertragingen zorgen. Ik ben daar niet fier over. Elk jaar verbetert de situatie, maar ik ben het echt met u eens dat de zaak bijlange nog niet in orde is.

Zoals ik in het antwoord op de vorige vraag van de heer Vanackere al zei, wil ik hierover met de sociale partners geactualiseerde afspraken maken. Voor het vierde voorschot is de procedure complexer. Dat is niet alleen zo omdat het vierde voorschot via een besluit van de Vlaamse Regering gebeurt, wat altijd een langere procedure oplevert, maar ook omdat het vierde voorschot wordt berekend op basis van de geactualiseerde personeelsgegevens van de verschillende organisaties. Op die manier probeert men zoveel mogelijk om terugvorderingen te vermijden, wat altijd zeer lastige situaties oplevert voor de betrokken organisaties. Ik wacht steeds op de meest recente actualiseringen, maar toch zijn er elk jaar terugvorderingen nodig ten gevolge van fouten in de beschrijving van de toestand.

Dat is erg. Niet alle organisaties geven wijzigingen in hun personeelssituaties tijdig of volledig door. Om te voorkomen dat heel wat organisaties niet zouden worden uitbetaald, levert de administratie heel wat inspanningen om toch de juiste gegevens te pakken te krijgen. Naast een interne reorganisatie van de administratie werd vorig jaar met de sociale partners afgesproken dat de deadlines voor de organisaties voortaan strikter zullen worden gerespecteerd. Maar iedereen weet dat de niet-uitbetaling van het vierde voorschot, louter en alleen omdat de gegevens niet tijdig binnenkomen of niet volstaan, voor heel wat organisaties een ramp is. We moeten dus steeds een evenwicht zoeken tussen het collectieve belang van een tijdige uitbetaling en de individuele belangen van een aantal organisaties.

Alle subsidies 2005 zijn uitbetaald, behalve uiteraard het saldo dat pas na controle van de stukken in de loop van 2006 wordt uitbetaald.

Het voorschot voor het eerste kwartaal wordt altijd voor 1 april uitbetaald. De uitbetaling van het vierde kwartaalvoorschot voor jeugd is gebeurd op 30 december 2005, dat voor sport op 27 december 2005, dat voor de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken (VOB) op 27 december 2005, dat voor de

afdeling Beeldende Kunst en Musea (BKM) op 27 december 2005 en dat voor de afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten (MLP) op 5 januari 2006.

Wanneer werd het saldo voor 2004 betaald? De uitbetaling voor jeugd gebeurde op 28 december 2005. Het dossier voor sport ligt nog steeds bij het Rekenhof. Als het Rekenhof het vrijgeeft, kan de uitbetaling gebeuren. Het saldo voor de afdeling VOB is begin november 2005 uitbetaald – althans op één dossier na, waarvan de gegevens nog steeds niet in orde zijn. Het saldo voor de afdeling BKM is betaald in december 2005, voor de afdeling MLP gebeurde dat op 5 januari 2006.

Het saldo voor 2005 wordt uiteraard betaald na controle van de bewijsstukken. Ik reken erop dat dit in 2006 ten laatste in september zal zijn gebeurd. Ik zal ervoor zorgen dat die opdracht wordt doorgegeven en dat dit in rekening zal worden gebracht bij de evaluatie.

Voor een betere communicatie over de betalingen aan de organisaties spelen twee elementen een rol. Essentieel is wel dat we moeten komen tot systemen waarmee alle partners akkoord kunnen gaan, maar die ook uitvoerbaar zijn. Zoals ik in het vorige antwoord al zei, wil ik hierover in alle openheid met de sociale partners een ernstig gesprek voeren. De jaarlijkse vooruitgang inzake uitbetalingstermijnen gaat wat mij betreft te langzaam om te mogen stellen dat het verbeteren van de efficiëntie op zich het juiste antwoord op het probleem is. De oplossing kan niet van de administratie alleen komen.

Enkel op basis van heldere systemen kunnen we op een heldere manier met de individuele organisaties communiceren. In de loop van het voorjaar zullen we hierover de nodige afspraken maken.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik zou evenwel nog een paar bedenkingen willen maken.

De minister verwijst terecht naar de toepassing van het akkoord. Blijkbaar kan de RSZ-problematiek de vertraging grotendeels verklaren. We zitten hier echter niet enkel om situaties te beoordelen, we moeten ook nagaan hoe die situaties er zouden kunnen uitzien. Dat is politiek. Blijkbaar wil de Vlaamse overheid de beloofde subsidies pas betalen als de

RSZ-gegevens bekend zijn. Dit kan altijd wat tijd in beslag nemen. We moeten eens nagaan of een andere werkwijze bij het concipiëren van dergelijke akkoorden niet handiger zou zijn.

Het werken met voorschotten en afrekeningen lijkt me een manier om het evenwicht te bewaren. Op het einde van de rit moet de betaling met het gesubsidieerd gedeelte van de loonkost van het personeel overeenkomen. We kunnen met andere woorden geen blanco cheques uitschrijven. De voorschotten kunnen op het verleden van de betrokken organisaties worden gebaseerd. De sector zal ongetwijfeld een zeker verloop kennen, maar we mogen dit effect niet overroepen. We kunnen ons op het verleden baseren om het aantal gesubsidieerde eenheden te bepalen en de voorschotten uit te keren. Nadien kunnen we voor elke organisatie een afrekening maken. Voor de sector zou deze werkwijze een groot verschil maken.

We moeten gewoon de juiste afspraken maken. Tot op heden heeft de minister op de RSZ-gegevens moeten wachten. We moeten hier rekening mee houden en een oplossing voor de toekomst zoeken. Het denkspoor van de voorschotten en de afrekeningen zou een vooruitgang kunnen betekenen.

Ik wil het hier ook nog even over de indexering hebben. Volgens de minister zijn de middelen geïndexeerd. Er zijn echter verschillende soorten indexering. Langs de uitgavenzijde worden de lonen van het personeel van de betrokken organisaties overeenkomstig het Paritair Comité 329 geïndexeerd. Ik betwijfel niet dat de door de Vlaamse Gemeenschap uitgekeerde loonkostsubsidies op die manier worden geïndexeerd, maar de vraag is of die indexering overeenstemt met de andere middelen die de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stelt.

Eigenlijk moeten we dit instelling per instelling bekijken. Ik wil niet in discussie treden over de loonharmonisering. Ik ken deze materie niet goed genoeg. Ik kan me echter voorstellen dat er niet altijd een overeenstemming is tussen de loonkost van een werkgever in deze sector, overeenkomstig de sociale verplichtingen en de bepalingen van het Paritair Comité 329, en de bijkomende middelen die de werkgever ontvangt.

De minister kan verklaren dat hij de middelen heeft geïndexeerd. Dit betekent daarom niet dat die indexering instelling per instelling tot een indexering van de bijkomende middelen leidt. Daar wringt het schoen-

tje: de sector ontvangt ongetwijfeld meer middelen, en deze middelen worden ongetwijfeld geïndexeerd, maar dit houdt niet in dat alle stijgingen overeenkomen.

Dit onderwerp is tijdens de begrotingsbesprekingen al eens aan bod gekomen. Niet elke indexering betekent hetzelfde. Wat de begroting 2006 betreft, hanteert de Vlaamse Regering een index. Die index heeft de minister, samen met de overige leden van de Vlaamse Regering, van de minister van Begroting verkregen. De realiteit is dat de inflatie en de te verwachten loondrift hoger liggen dan de index die bij de opmaak van de begroting is gehanteerd. Tijdens onze pogingen de uitbetalingen door, en de ontvangsten van de werkgevers in de sociaal-culturele sector in overeenstemming te brengen, moeten we met deze realiteit rekening houden.

Wat de suggestie van Socaire betreft, onderschrijf ik het antwoord van de minister. Ik vind het uitkeren van subsidies een overheidstaak. We moeten de ambitie hebben performant te zijn. Voor bepaalde onderdelen van de uitvoering van een akkoord kunnen we een beroep doen op deze organisatie. Ik ben het eens met de analyse van de minister.

Ik ben blij dat de minister heeft verklaard dat de werkgevers en de werknemers in de sector niet het slachtoffer van moeilijke organisaties mogen zijn. Ik zou in dit verband nog een suggestie naar voren willen brengen. Momenteel wordt pas uitbetaald als de gegevens voor een hele groep bekend zijn. We zouden deze logica kunnen verlaten. Ik beweer uiteraard niet dat de Vlaamse overheid elke maandag subsidies moet uitbetalen, maar ik kan me voorstellen dat bepaalde werkgevers gefrustreerd raken omdat zij netjes hun huiswerk maken en perfect in orde zijn, terwijl de administratie pas wil uitbetalen als de gegevens van een groep volledig zijn. Hoewel ze met alles in orde zijn, moeten deze werkgevers blijven wachten. Op die manier zouden we een incentive kunnen geven aan de werkgevers die hun huiswerk maken.

De minister heeft terecht nog eens op het belangrijke verschil tussen de sociaal-culturele en de welzijnssector gewezen. Tijdens eerdere vragen om uitleg heb ik er al op gewezen dat de sociaal-culturele sector in feite blij mag zijn dat de stormram van de witte woede nu en dan middelen weet vrij te maken. Ik durf te betwijfelen of de sociaal-culturele sector een even sterk syndicaal statement als de welzijnssector zou kunnen maken om een verhoging van de budgetten te bepleiten.

Aangezien de twee sectoren gezamenlijk in rekening worden gebracht, kunnen ze over meer middelen beschikken. De technieken en de noden zijn in beide sectoren evenwel niet dezelfde. Zo is de behoefte aan bijkomende vorming in de sociaal-culturele sector ongetwijfeld belangrijker dan de behoefte aan bijkomende verlofdagen. Daarmee zeg ik niet dat er in deze sector geen werkdruk is. De werknemers in de sociaal-culturele sector bevinden zich evenwel in een heel andere situatie dan het verplegend personeel. Tijdens de onderhandelingen over dergelijke akkoorden wordt daar zelden voldoende rekening mee gehouden.

In de welzijnssector werken we samen met partners die bijna allemaal volledig worden gesubsidieerd. Van zodra de overheid centen op tafel legt om een uitbreidingsbeleid tot stand te brengen, worden de nodige werkingsmiddelen om het verplegend personeel een goed uniform en een correcte werkomgeving te bieden onmiddellijk mee in rekening gebracht. In de sociaal-culturele sector verloopt dit ietwat problematischer. De Vlaamse overheid maakt mensen blij met middelen voor een uitbreidingsbeleid, maar het blijft bij loonkostsubsidies. De werkingsmiddelen kunnen in het beste geval later nog komen. Ik hoop dat de minister hier aandacht aan wil besteden. Indien hij hier geen rekening mee houdt, dreigt VIA3 voor de werkgevers in de sociaal-culturele sector een vergiftigd geschenk te worden. In dat geval zouden ze immers over middelen beschikken om mensen aan te werven, maar niet noodzakelijk ook over de werkingsmiddelen om deze mensen degelijk te omkaderen.

Ik dank de minister voor zijn antwoord dat veel heeft duidelijk gemaakt. Ik ben blij met de ambitie die hij heeft verwoord. Bepaalde zaken kunnen zeker worden verbeterd. De minister wil deze doelstelling in overleg met de sector realiseren. Ik moedig hem hierbij aan, en ik hoop dat we er in de toekomst minder vaak op zullen moeten terugkomen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: De sociaal-culturele sector bevindt zich eigenlijk in een spagaat-houding. De sector maakt deel uit van een grote groep, wat tot bepaalde verwezenlijkingen leidt. Ik denk bijvoorbeeld aan de akkoorden die in het recente verleden na de witte woede zijn afgesloten. Alleen zou de sector dit nooit voor elkaar krijgen. In die grote groep is de sector echter het kleine broertje. Dit houdt in dat de beslissingen voor 90 percent van de sector goed

zullen worden uitgevoerd, en voor 10 percent niet of niet goed zullen worden toegepast.

Ik vind dat de sector zelf moet beslissen hoe hij hier best mee omgaat. De sector zit nog steeds in het Paritair Comité 329. Ik wil me hier niet in mengen, maar de systemen moeten dringend worden verbeterd. We moeten de systemen op de specifieke aspecten van de sector richten. Zoals daarnet al is opgemerkt, is er immers een verschil tussen loon- en werkings-subsidies. Ik hoop dat de minister snel de nodige akkoorden zal afsluiten om dergelijke problemen in de toekomst te vermijden.

Ik kan begrijpen dat een aantal organisaties niet tijdig worden betaald. Dit heeft vaak met problemen binnen de betrokken organisaties te maken. Dat een hele sector met dit probleem wordt geconfronteerd, valt eigenlijk niet goed te praten. De Vlaamse Regering kampte op dat ogenblik niet met geldgebrek en had alles tijdig moeten uitbetalen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de gevolgen van de schorsing door de Raad van State van de uitvoeringsbesluiten bij het Kunstendecreet wat het muziektheater betreft

Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de schorsing van de artikels 10 en 11 van het uitvoeringsbesluit van het Kunstendecreet en de implicaties hiervan op de musicalsector

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst even de situatie schetsen.

In verband met het Kunstendecreet is een belangrijke beslissing genomen over de subsidiëring van wat ik de ex-podiumkunsten zal noemen. Los van de betwistingen over specifieke organisaties, over bedragen of over het volgen van adviezen, springen twee grote discussiepunten in het oog. De eerste discussie betreft het lichten van de musicalsector uit de rest van de groep. De tweede discussie betreft de keuze van de minister om rond één persoon opgebouwde

gezelschappen niet langer te subsidiëren. Vlak voor het zomerreces is hier nog een interpellatie over dit laatste discussiepunt gehouden.

In verband met deze twee discussiepunten zijn twee betrokken partijen naar de Raad van State getrokken. Het gaat om CORBAN vzw, het gezelschap rond Walter Verdin, en om het musicalhuis STIHMUL vzw. De Raad van State heeft in beide gevallen beslist een artikel uit het ministerieel besluit betreffende het Kunstendecreet te schorsen. Ik heb het arrest van de Raad van State trachten te lezen, maar als niet-jurist is dit niet altijd even gemakkelijk. Ik vind evenwel dat de tekst van het arrest een aantal leerrijke passages bevat.

Ik begin met het arrest over vzw STIHMUL. De Raad van State heeft het verzoek om heel het ministerieel besluit te schorsen, niet gevolgd. De Raad van State heeft de verzoeker wel gevolgd in de redenering over artikel 10. In beide gevallen heeft de verweerder, de Vlaamse Gemeenschap, overigens getracht de zaak op basis van formele gronden onontvankelijk te laten verklaren. Dit is allicht een advocatentruc die altijd wordt toegepast. De Raad van State is hier in beide gevallen niet op ingegaan. De rode draad door het arrest is de nadruk die de Raad van State op het gebrek aan motivatie legt. Ondanks de lange teksten die de verweerder uit de verklaringen van de minister in deze commissie heeft overgenomen, heeft de Raad van State geoordeeld dat de motivatie niet voldoet. In punt 4.3.3 stelt de Raad van State vrij subtiel het volgende: ‘De bestreden beslissing is zeer summier. Ze wordt als volgt gemotiveerd: “Ik wijk af van het eindadvies omdat ik musicaldossiers wil beoordelen binnen het kader van de nieuwe beleidslijn van de cultuurindustrieën”.’

Volgens de Raad van State is dit onvoldoende gemotiveerd. U voldoet niet aan de wet op de openbaarheid van bestuur en de motiveringsplicht van de overheid. U hebt niet genoeg verduidelijkt wat die nieuwe beleidslijn inhoudt en waarom u zou afwijken van gedetailleerde gunstige adviezen. De Raad van State heeft artikel 10 dan ook geschorst.

Bij CORBAN is aanvankelijk ook geprobeerd om op basis van formele gronden de zaken onontvankelijk te laten verklaren. Ik ga niet in op de vraag om alles te schorsen, maar enkel artikel 11. Mijnheer de minister, de Raad van State betwist niet dat u tegen adviezen in andere beslissingen mag nemen. Hier spitst de discussie zich toe op de motivatie en op het

nieuwe criterium dat is binnengeslopen en dat voordien niet gekend was. De Raad van State heeft dan ook beslist artikel 11 te schorsen.

Mijnheer de minister, op twee cruciale punten komt het Kunstendecreet op de helling te staan. Ik wist niet dat u daar onmiddellijk op hebt gereageerd, mijn vraag was toen al ingediend. U hebt CORBAN een structurele erkenning voor 2 jaar toegekend in plaats een projectsubsidie. Aan Musicalhouse hebt u voor een deel van de opdracht een subsidie toegekend.

Mijnheer de minister, welke lessen moeten we daaruit trekken? Voluntarisme is goed, maar moet wettelijk verankerd zijn. De keuze die u als minister maakt, moet een wettelijke grond hebben. Misschien moet u zich zelfs gelukkig prijzen dat in het verleden zo weinig organisaties naar de Raad van State zijn gestapt.

Minister Bert Anciaux: Voor het Kunstendecreet van kracht was, werden er nauwelijks motiveringen gegeven. Er zullen geen vernietigingen meer gebeuren op basis van een gebrek aan motivering. In sommige dossiers beslaat de motivering 50 of 100 bladzijden. Tot 3 jaar voordien werden dergelijke beslissingen via de telefoon genomen. Er is een juridisering van de samenleving aan de gang. De administratie en de politiek zullen zich daaraan moeten aanpassen.

De heer Jos Stassen: U hebt gelijk wat het verleden betreft. Het probleem dat hier voorligt, moet echter worden opgelost. De vraag is of de juridisering daarvoor zo ver moet gaan. De Raad van State heeft duidelijk in beide gevallen beslist dat een nieuw criterium een wettelijke grond moet hebben.

We kunnen de regels en cours de route niet veranderen. De vraag is of dit via een juridisering moet worden opgelost of via communicatie vooraf.

Mijnheer de minister, sommige organisaties zouden niet al die moeite hebben gedaan om een dossier in te dienen als ze op voorhand hadden geweten dat u dit parcours zou volgen. Zij zouden geopteerd hebben voor de projectsubsidies. Het is belangrijk dat er vooraf goed wordt gecommuniceerd.

De vraag die nu rijst, is of het decreet moet worden aangepast. Ik heb gelezen dat u gezelschappen rond één persoon niet meer zou subsidiëren. Dat zou ik een heel slechte zaak vinden. Vaak ligt een individu dat tegen de wind in een organisatie heeft opgebouwd, aan de basis van de groei van de kunsten en

de podiumkunsten in Vlaanderen. Zij zorgen voor een deel van de verrijking van het landschap. Mijnheer de minister, bent u van plan om het decreet op een aantal punten te veranderen?

Als ik het goed heb begrepen, zijn de betrokken organisaties nog niet op de hoogte van uw beslissing. Kunt u nog eens duidelijk maken welke beslissing u precies hebt genomen? In de regeringsdocumenten die ik heb opgevraagd, staan niet veel verduidelijkingen. Ik vind er bijvoorbeeld geen bedragen terug. Welke les trekt u uit dit verhaal? Mijns inziens moet vooraf beter worden gecommuniceerd en moet er nog duidelijker worden gemotiveerd. Moeten een aantal punten uit het Kunstendecreet worden aangepast?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, naar aanleiding van de procedure die CORBAN en STIHMUL Musicalhouse afzonderlijk hebben aangespannen bij de Raad van State, heeft die beslist de subsidies voor het muziektheater voorlopig te schorsen. In het arrest over CORBAN staat dat de Vlaamse Gemeenschap onvoldoende argumenteert waarom zij afwijkt van het eindadvies. Bovendien was de keuze om eenmansgezelschappen geen subsidies te geven, geen geldig beoordelingscriterium.

Mijnheer de minister, de heer Verdin stelt dat u door te luisteren naar de commissie en de administratie, willekeurig subsidies hebt uitgedeeld. Ik citeer: 'Zo'n handelwijze typeert de totalitaire staat.'

De aanvragen vanuit de musicalsector tot structurele subsidiëring in het kader van het Kunstendecreet hebt u allemaal afgewezen, omdat u besliste de musical onder te brengen in het kader van de zogenaamde 'culturele industrieën'. Een daarvan, met name STIHMUL, was nochtans positief, zakelijk en artistiek geadviseerd.

Op het ogenblik van het opstellen van het Kunstendecreet was er nog geen sprake van die culturele industrieën, en ook vandaag blijft dit in het beste geval een in 2006 te realiseren concept. Maar daar gaat het eigenlijk niet over. In zijn arrest stelt de Raad van State dat een nieuwe beleidslijn, met name die culturele industrieën, niet zomaar kan worden gekoppeld aan het Kunstendecreet, zoals u nu doet, mijnheer de minister. De culturele industrieën zijn immers niet eenzelfde subsidiekanaal als het Kunstendecreet, aldus de Raad van State.

Uw kabinet verklaarde dat het op zoek was naar een nieuwe motivering binnen de 30 dagen, en interpreteerde het arrest van de Raad van State dus gewoon als zijnde een ‘onvoldoende motivering’ om geen subsidies toe te kennen aan Musicalhuis. Daar draait het echter niet om, aldus Musicalhuis: ‘Het gaat niet louter over de motivering, maar de Raad gaat naar de wettelijke bron. Als het kabinet een nieuwe motivatie geeft, dan zullen we jammer genoeg opnieuw naar de Raad moeten stappen.’

Mijnheer de minister, waarnemers dachten dat de advocaten van Musicalhuis het bij het rechte eind hadden en oordeelden dat uw beslissing gewoonweg een schending is op de wet op bestuurszaken. Intussen is duidelijk geworden dat Musicalhouse thuis hoort onder muziektheater, zoals opgenomen in het Kunstendecreet. Dat u daarvan afwijkt, mijnheer de minister, gaat in tegen uw eigen standpunten. Dat was ook de mening van de auditeur van de Raad van State, begin december.

Musicalhuis zou niet zo snel al een verzoek tot vernietiging van de beslissing hebben ingediend als zij nu heeft gedaan. Ik citeer Musicalhuis in De Morgen van 20 januari 2006: ‘Zo’n verzoek volgt automatisch op een schorsing. Aangezien die schorsing er al is, kan een vernietiging sneller gaan. De meest gunstige oplossing zou zijn dat het kabinet gewoon de subsidies toekent.’

Conclusie: het arrest van de Raad Van State plaatste de te verwachten beleidsmaatregelen die eenieder al had ingecalculeerd over de betoelaging van de musicalsector compleet op de helling. Iedereen ging ervan uit dat musical in Vlaanderen moest worden ondergebracht bij de culturele industrieën, die in aanmerking zouden komen voor betoelaging via de culturele GIMV. Rond die GIMV hangt nog altijd een waas van geheimzinnigheid, vooral dan wat de financiering betreft. Ook daar zou ik graag wat meer duidelijkheid over krijgen.

Een dergelijke betoelaging – bijvoorbeeld in de vorm van kortlopende leningen – is iets compleet anders dan een structurele subsidiëring via het Kunstendecreet.

Mijnheer de minister, hoe moet het nu verder? Was dit schorsingsscenario eigenlijk niet te voorzien? Waarom hebt u zich zo gemakkelijk op glad ijs gewaagd? Welke rol speelt u en welke rol speelt het Kunstendecreet? U hebt de macht om adviezen van

culturele organisaties die zowel op artistiek als administratief vlak positief worden geadviseerd, toch te vernietigen. Waarom kunnen organisaties toch nog hun gelijk halen als ze naar de Raad van State stappen?

Er is nu iets heel eigenaardigs aan de hand in de musicalsector. Als ik me niet vergis hebben drie organisaties subsidies aangevraagd. De eerste, STIHMUL, krijgt nu een structurele subsidie via het Kunstendecreet. De tweede krijgt een projectsubsidie. Over wat met de derde organisatie zal gebeuren, moet ik gokken.

Minister Bert Anciaux: Het tweede punt klopt ook niet: ze kon die subsidie krijgen, maar heeft er geen aanvraag voor ingediend.

De heer Erik Arckens: In principe was het mogelijk dat een of andere musicalorganisatie projectsubsidies zou krijgen.

Net zoals de heer Stassen vraag ik me af hoe de organisaties zich voelen die niet naar de Raad van State zijn gestapt en die vinden dat ze zich in dezelfde situatie bevinden. Wat is de rechtsgrond waarop u zich baseert? De Raad van State had het in het arrest over ‘onvoldoende argumentatie’, ‘onvoldoende motivering’, en dergelijke meer. Hoe moeten we dat interpreteren, en welke consequenties heeft dit voor de toekomst?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, net voor Kerstmis hebben we het in deze commissie over dit onderwerp gehad (*Hand.* VI. Parl. 2005-06, nr. C89, 5). We verschilden toen van mening. Ik heb mijn vraag om uitleg toen besloten met de woorden: ‘Ik hoop dat u gelijk hebt.’ Nu blijkt dat ik – helaas – gelijk heb gekregen. Ik kom hier nu echter mijn gram niet halen.

Na enige bedenktijd hebt u een beslissing genomen. Dat is ook normaal. Een arrest moet immers eerst worden ontcijferd. Zelfs voor juristen zijn die teksten niet altijd gemakkelijk om te lezen. Vrij snel hebt u gezegd dat u zich neerlegde bij de uitspraak. U hebt dan een pragmatische oplossing gevonden. Ik zeg niet dat die noodzakelijk slecht is, wel zou ik willen weten in hoeverre u de juridische bezwaren van het schorsingsarrest hebt ondervangen. In het schorsingsarrest wordt een beslissing niet vernietigd, maar

toch staan er juridische bedenkingen in. Het is me niet duidelijk welk antwoord u daar op geeft. Ik laat in het midden wat de beste oplossing is.

Waar het me eigenlijk om te doen is, is dat organisaties, ook buiten de culturele sector, weten waar ze aan toe zijn, nog voor ze hun dossier indienen. Ik twijfel er niet aan dat u in de toekomst uw beslissing uitvoeriger zult motiveren indien u afwijkt van het advies van de adviescommissie. Waar ik ook net voor het kerstreces op heb gehamerd, is dat de criteria moeten worden toegepast die in de regelgeving vervat zijn, hoewel ik ook wel weet dat de wereld niet stilstaat. Dat is waar de organisaties recht op hebben.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: We praten nu over wat we in de toekomst kunnen doen om dergelijke situaties te vermijden. U hebt de vraagstellers al kort onderbroken. Uit uw opmerkingen maak ik op dat u een aantal instructies hebt gegeven om dit soort zaken te vermijden.

Een andere mogelijkheid bestaat erin niet meer te werken met één enkel mammoetbesluit. Zou het niet beter zijn om voor besluiten in verband met dergelijke beslissingen over subsidies eenzelfde logica en benadering te hanteren, maar ze administratief wel apart te beschouwen? Als er dan een procedure wordt ingeleid bij de Raad van State, zou een beslissing ook apart worden behandeld.

De heer Dany Vandenbossche: We hebben in de commissie op 6 december 2005 een hoorzitting gehouden waarop de musicalsector aanwezig was (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 642/1). De conclusie was duidelijk. De sector stond wat verwonderd te kijken naar de beslissing om hen onder te brengen in de cultuurindustrie. Een van de commissieleden heeft toen gezegd dat we bij aanvang eigenlijk niet wisten dat naar een andere sector zou worden verwezen. Dat was een van de grootste bezwaren die door de musicalsector werd geopperd. Die sector had wel een positief advies, maar geen subsidies gekregen.

De evolutie waarbij naar de Raad van State wordt gestapt, valt niet te stoppen. Het is niet de eerste keer dat na een beoordeling bepaalde personen of organisaties naar de raad stappen. Ik juich de juridisering in die sector niet toe, maar er ontstaan nu eenmaal rechten. De bestuurshandelingen moeten worden gemotiveerd. In bijna alle procedures oordeelt de

Raad van State over de motivering van de bestuurs-handelingen. Een zin die dan steeds terugkomt, is dat een beslissing onvoldoende wordt gemotiveerd.

We kunnen die juridisering niet vermijden. Ik houd mijn hart vast voor wat de toekomst biedt. Ik veronderstel dat men zich zal specialiseren om naar de Raad van State te stappen. Er ontstaan immers rechten voor degenen die aan een dergelijke subsidieronde deelnemen.

Mijnheer de minister, er is een soort ‘reparatie’ geweest na het arrest. U hebt toen besloten een structurele subsidie toe te kennen aan de twee indieners van een klacht. Dat is terecht voor degene die een positief advies had gekregen, maar voor de andere musicalhuizen was dat niet het geval. De structurele subsidie geldt voor 2 jaar.

De discussie over de musicalsector is hiermee niet afgesloten. Met de structurele subsidie van 250.000 euro krijgt ze nu wel iets. Als we vergelijken wat die huizen hebben gevraagd en wat ze uiteindelijk via het ‘reparatiebesluit’ hebben gekregen, zou men kunnen denken dat dit een vergiftigd geschenk is.

Mijnheer de minister, wat zal de toekomst bieden? Wordt de musicalsector verder in de culturele industrie ingebracht? Ik hoop dat niet wordt geredeneerd dat degenen die naar de Raad van State stappen, achteraf niet moeten komen klagen omdat er een structurele subsidie is toegekend. Ik hoop dat dit niet het einde is van het verhaal. Dat kan ook niet. De betrokkenen hebben hun rechten proberen uit te putten, maar daar mag het niet mee eindigen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, het zou maar erg zijn als we een einde maken aan een zo mooi verhaal. Dat is helemaal niet de bedoeling.

Zoals u wellicht weet, is de vraag enigszins achterhaald door de actualiteit. Op vrijdag 20 januari, 2 dagen na ontvangst van het arrest van de Raad van State, heeft de Vlaamse Regering op mijn voorstel beslist om CORBAN vzw, met name Walter Verdin en STIHMUL vzw, ook wel bekend als het Musicalhuis, structureel te subsidiëren binnen het Kunstendecreet als organisaties voor muziektheater. Ik reageerde daarmee op de arresten die de Raad van State op 9 januari velde in verband met de klach-

ten die CORBAN en STIHMUL onafhankelijk van elkaar hadden ingediend. Beide organisaties betwistten het feit dat zij niet structureel werden gesubsidiëerd binnen het Kunstendecreet.

Ik koos voor een snelle oplossing, waarbij er misschien gedurende enkele uurtjes twijfels waren. Het klaarmaken van de dossiers op minder dan 48 uur is toch echt wel snel. Daardoor kon de rechtsonzekerheid van alle instellingen binnen de sector van het muziektheater, indien die al bestond, zo spoedig mogelijk ongedaan worden gemaakt.

Ik aanvaardde dat de motivatie van de beslissing inderdaad ontoereikend was in het geval van STIHMUL vzw. STIHMUL vzw werd doorverwezen naar de ondersteuningsvormen binnen de cultuurindustrie: een nieuwe beleidslijn die volop in ontwikkeling is. Hoewel het verhaal inzake een nieuw beleid voor de cultuurindustrie op veel andere plaatsen uitgebreid aan bod kwam en komt, en waarover volgende week heel uitdrukkelijk zal worden gecommuniceerd, werd het te summier samengevat in de brief waarin de subsidiebeslissing werd meegedeeld. De heer Stassen heeft de paragraaf voorgelezen.

De keuze om in het geval van CORBAN vzw geen structurele ondersteuning toe te kennen omdat we kunnen spreken van een organisatie die de facto geconfigureerd is rond de activiteiten van één persoon, werd naar mijn aanvoelen ten onrechte beschouwd als een nieuw decretaal criterium voor het al dan niet toekennen van subsidies. Om echter elke verdere discussie hieromtrent in de toekomst uit te sluiten, zal deze overweging bij de volgende tweejaarlijkse ronde formeel worden verankerd. Het Kunstendecreet voorziet daartoe in een procedure: uiterlijk 3 maanden voor de uiterste indiendatum van de dossiers moet de Vlaamse Regering het werkveld daarvan op de hoogte brengen. Dit betekent concreet ten laatste op 1 november 2006, aangezien de nieuwe aanvragen verwacht worden tegen 1 februari 2007.

Ik wilde deze zaak niet onnodig rekken via juridische spitstechnologie. Ik aanvaardde dat ik door de Raad van State in het ongelijk werd gesteld en ben dan ook bereid me daarnaar te richten. De twijfel bestond omdat er nogal wat juridische argumenten werden gegeven om perfect te voldoen aan de vereiste van de Raad van State zonder een positieve beslissing te nemen. Ik heb dat niet willen doen omdat men een formeel punt had, zeker voor wat de motivering betreft.

Ik heb en had er geen problemen mee om subsidies te verlenen aan CORBAN vzw en STIHMUL vzw, omdat ik sowieso het voornemen had om hun werking via andere kanalen te ondersteunen. Ik heb nooit de bedoeling gehad om de twee organisaties niet te ondersteunen, maar ik dacht dat een andere werkwijze interessanter kon zijn.

In tegenstelling tot de heer Verdin, had het Musicalhuis eigenaardig genoeg geen projectsubsidies aangevraagd.

De heer Dany Vandenbossche: Het is bijna logisch dat het Musicalhuis geen projectsubsidies heeft aangevraagd, want er was nog een geding hangende.

Minister Bert Anciaux: CORBAN vzw heeft het nochtans wel gedaan – zonder juridische gevolgen. Ik had geen zin om juridische spelletjes te spelen. We moeten het puur formele aspect overstijgen. Het aantonen van een belang is niet onbelangrijk bij procedures bij de Raad van State. Gelukkig heeft de Raad van State in een van de arresten heel duidelijk gesteld dat het feit dat men in het verleden subsidies kreeg, niet volstond om een toekomstig belang te hebben of om te beweren dat zijn belang wordt geschonden.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Ik verwijs niet naar het belang, ik verwijs naar punt 2.1.1. van het arrest van de Raad van State over CORBAN vzw. De verwerende partij, de Vlaamse Gemeenschap, probeerde te stellen dat de vzw niet aan een aantal formele criteria beantwoordde om naar de Raad van State te stappen.

Minister Bert Anciaux: Excuseer, dat was me niet bekend.

De heer Jos Stassen: Voor de rest lijkt het me logisch dat het geen formele, maar een inhoudelijke kwestie is om een belang aan te tonen.

Minister Bert Anciaux: De Vlaamse Regering heeft beslist om CORBAN vzw structureel te subsidiëren voor 2 jaar, namelijk voor 2006 en 2007, met 95.000 euro. Dit bedrag situeert zich tussen de adviezen van de beoordelingscommissie en de administratie, en zal de heer Verdin toelaten een structurele werking te ontplooiën. De hoogte van het bedrag is perfect analoog aan de structurele subsidie die eerder aan vergelijkbare initiatieven werd toegekend zoals bijvoorbeeld Firefly of Cargo.

STIHMUL vzw wordt structureel gesubsidieerd voor 2 jaar, namelijk voor 2006 en 2007, met 250.000 euro. Dit bedrag correspondeert met de subsidie die werd toegekend aan andere nieuwkomers binnen het muziektheater zoals Pantalone en Compagnie Kaïet en stelt de organisatie in staat het specifieke onderdeel experimentele en vernieuwende musical op te starten en uit te werken. Ik opteerde voor een tweejarige termijn omdat dat alle mogelijkheden openhoudt om eventueel een aangepaste, nieuwe aanvraag te doen binnen het Kunstendecreet voor de periode 2008-2009 en/of om een beroep te doen op de alternatieve ondersteuningsmogelijkheden voor de cultuurindustrie. Dit beleid wordt vanaf dit voorjaar op de sporen gezet en zal in 2008 op volle snelheid draaien.

Op geen enkel moment heb ik overwogen om de beschikbare middelen binnen de sector van het muziektheater te herverdelen. Dat was natuurlijk het gevaar van een algemene beslissing. Ik wou vooral zorgen voor degenen die reeds een structurele subsidie hadden toegezegd gekregen, die echter mee werd vernietigd door de artikelen 10 en 11. In het slechtste geval had ik de middelen moeten herverdelen over een paar nieuwe instellingen. Ik heb nieuwe middelen gezocht zodat de andere organisaties niet het slachtoffer zouden worden van deze uitspraak. Ik wil dan ook met deze beslissing het juridische geschil op constructieve wijze sluiten en de periode van relatieve rechtsonzekerheid waarin de hele sector van het muziektheater zich bevond, tot een minimum herleiden.

Er werden een aantal bijkomende vragen gesteld. Ik probeer zo duidelijk mogelijk te antwoorden. Kan de minister afwijken van adviezen? Dat kan perfect. Het is de taak van de minister om dat te doen, want de adviezen zijn soms tegenstrijdig, en soms zijn ze niet compatibel met de budgettaire beperkingen. Zo overstegen de budgettaire implicaties van de adviezen in de eerste ronde van het Kunstendecreet de beschikbare middelen. Zoals het past, heb ik echter in grote mate rekening gehouden met de adviezen. Dat gebeurde in 87 percent van de gevallen.

Afwijkingen van adviezen kunnen, mits de regels van de bestuurskunde worden gerespecteerd. De Raad van State is van oordeel dat elke beslissing voldoende moet worden gemotiveerd. Wat die motivering betreft, hebben we lessen getrokken die belangrijk zijn. De motivering in de nota aan de Vlaamse Regering was, in vergelijking met vroeger, zeer uitgebreid.

De globale contextuele motivering van het gehele kunstenlandschap, waarin onder meer een motivering over musicals was opgenomen, is niet overgemaakt aan de instelling. Men heeft slechts één zin aan STIHMUL overgemaakt – de zin die op de instelling sloeg. Terecht heeft de Raad van State geoordeeld dat de motivering in de brief van de administratie die na de beslissing van de Vlaamse Regering is overgemaakt aan de instelling, hoewel daarin een verwijzing naar de nota en het besluit is gemaakt, ruimer moet zijn dan het geval was. Het is evident dat de motivering ruimer moet zijn dan wat in het besluit staat, want in dat besluit staat geen motivering, maar enkel wie iets krijgt.

Ik zal als minister mijn verantwoordelijkheid blijven nemen volgens de regels van de rechtsstaat, en dat impliceert een motivering. Hoewel die motivering er de facto was, zijn er de jure fouten gemaakt. De klagers krijgen dus gelijk, want de jure is er onvoldoende gemotiveerd.

In verband met Corban is er nog een tweede punt. De Raad van State is van oordeel dat mijn opvatting over het niet-subsidiëren van gezelschappen die zijn geconcipeerd rond één kunstenaar een beoordelingscriterium is dat weliswaar in overeenstemming kan zijn met artikel 11 van het decreet, echter op voorwaarde dat het minstens drie maanden voor de uiterste indieningsdatum van de dossiers is beslist en bekendgemaakt door de Vlaamse Regering. Dat laatste was niet het geval.

Ik heb geen spelletje willen spelen. Een verwijzing naar de in artikel 11 al opgesomde beoordelingscriteria had volstaan om met een goede motivatie af te wijken van de adviezen en geen subsidies toe te kennen. Gelet op het feit dat ik echter geen principiële bezwaren had tegen ondersteuning – weze het via een andere weg –, heb ik de uitspraak van de Raad van State aanvaard. De Raad van State beoordeelt de wettelijkheid, en ik heb respect voor zijn uitspraken. Een samenloop van omstandigheden heeft ertoe geleid dat de decretaal voorgeschreven procedure misschien niet voldoende is gerespecteerd. De regering heeft in juni de eed afgelegd, maar de deadline lag al in augustus.

Op 1 augustus, precies drie maanden voor 1 november 2005, had ik slechts enkele uren de tijd om dit te doen. Hoewel hierover uitgebreid is gecommuniceerd, heeft niemand me hierop gewezen. Aangezien die bezorgdheid als een beoordelingscriterium

is gehanteerd, is de decretale bepaling allicht niet formeel gevolgd. Voor de indeling van de dossiers is iedereen daarvan op de hoogte gesteld. De Raad van State heeft echter rekening gehouden met het feit dat er geen formele berichtgeving over dit beoordelingscriterium is geweest. Het decreet moet niet worden aangepast. Bijkomende beoordelingscriteria kunnen decretaal of door middel van een besluit van de Vlaamse Regering worden vastgelegd.

Tot slot wil ik nog op de twee andere aspecten van de problematiek ingaan. Over de suggestie om tot afzonderlijke beslissingen over te gaan, wil ik best eens nadenken. We denken momenteel sowieso ook over andere denksporen na. Bovendien zal het Kunstendecreet nog worden geëvalueerd. Zodra de beslissing over het muziekbeleid binnen de contouren van het Kunstendecreet is genomen, hebben we zeker de tijd om er hier op terug te komen.

Aangezien de Raad van State het formeel over een beoordelingscriterium heeft, wil ik nog iets zeggen over de rond één kunstenaar opgebouwde gezelschappen. Dit betekent niet dat we dit verhaal vandaag kunnen afsluiten. De grootste kritiek die ik kreeg in 2000, toen de eerste beslissingen in verband met het podiumkunstendecreet waren genomen, was dat te veel instellingen een structurele subsidie ontvingen. Iedereen zal moeten toegeven dat het culturele landschap in Vlaanderen nog nooit zo divers als op dit ogenblik is geweest. Er zijn zelfs weinig buitenlandse voorbeelden van een zo gediversifieerd aanbod te vinden.

Over de eventuele verhoging van de middelen voor muziek kan ik me nu niet uitspreken. Uit een vergelijking tussen de begroting 2006 en de begroting 1999 blijkt dat de middelen voor kunsten zijn verdubbeld. In 2000 heeft de sector opmerkingen over het aantal instellingen gemaakt. Ondertussen leveren deze instellingen en structuren een aanbod dat nog nooit zo divers is geweest. Dit roept twee vragen op. Komen deze middelen de kunstenaar en de artistieke vrijheid voldoende ten goede? Wat mogen we in de toekomst nog verwachten?

We moeten niet enkel proberen de druk te verminderen, maar moeten het uitdeinende belang van cultuur in onze samenleving opvangen. Cultuur fungeert hierbij ook als een industrie. Op dit aspect zullen we de komende weken zeker nog terugkomen.

Zijn de middelen voldoende op de situatie van de kunstenaar gericht? We mogen niet vergeten waar we

vandaan komen. Ongeveer 25 jaar geleden zaten we met slechts een paar grote spelers op het terrein. Al die spelers hadden grote muren rondom zich opgetrokken. Ik herinner me die tijd levendig. Ik heb een deel van mijn jeugd aan en in de KVS doorgebracht.

Ik heb toen niet beslist dat alles moest veranderen. Ik ben gelukkig dat ik alles heb zien veranderen. Zonder enige bemoeizucht van de overheid hebben zich in het kunstenlandschap fundamentele veranderingen voorgedaan. Gelukkig zijn er veel kleine spelers ontstaan. Nadien hebben die kleine spelers forse ondersteuning van de overheid gekregen. De grote huizen zijn sterk veranderd. De grote repertoiregezelschappen bestaan niet meer. In de KVS heeft de vervanging van Nand Buyl door Frans Marijnen veel verandering teweeggebracht. In het NTG heeft de heer Demedts de evolutie naar Het Toneelhuis in gang gezet. Het verdwijnen van de grote spektakels en van het repertoiretheater heeft de situatie van onze acteurs beïnvloed. Tegelijkertijd is rond die huizen een boom van nieuw creatief geweld ontstaan. De nieuwe structuren hebben een ander in beweging gezet.

Na een terechte inhaaloperatie zijn we in het huidige landschap terechtgekomen. De beschikbare middelen moeten in de toekomst evenwel op een gedegen manier worden ingezet. In eerste instantie moeten we de acteur, de creatieve invulling en de artistieke vrijheid bevorderen. We onderzoeken dit momenteel. Zodra ik over de resultaten van dit onderzoek beschik, zal ik ze hier naar voren brengen.

Ik wil deze evolutie even aan de hand van fictieve cijfers illustreren. Indien in 1999 75 miljoen euro in de kunsten werd geïnvesteerd, ging daarvan 30 percent naar de kunstenaars. Indien het verdubbelde budget momenteel 150 miljoen euro bedraagt, gaat daarvan 25 percent naar de kunstenaars. De middelen voor de kunstenaars zijn met andere woorden fors verhoogd. Ik zou het echter schandalig vinden indien we ons hiertoe zouden beperken. Ik zal dit verder onderzoeken en de resultaten van dat onderzoek bekendmaken.

Op het moment dat er zoveel structuren zijn, getuigt het van een bezorgdheid voor de kunstenaar an sich, om alle middelen zoveel mogelijk in te zetten voor het artistieke aspect, naast mijn tweede prioriteit, namelijk publieksbereik en -werking. We moeten dus zoveel mogelijk inzetten voor de artiest en de ondersteuning van de artistieke vrijheid. Daardoor zullen de grote huizen, die open huizen zijn geworden, vol

met gaten in de muren en deuren die open en dicht gaan, vrijplaatsen kunnen zijn van de artiest van vandaag.

We zijn vergeten waar de kunstencentra stonden in 1999 en waar we vandaag staan dankzij twee forse inhaaloperaties. Het zijn huizen die niet rond een kunstenaar zijn gebouwd, maar die een podium moeten aanbieden voor de kunstenaar. Als je de inspanningen voor die grote huizen bekijkt, meen ik dat die hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. We willen de kunstenaar niet zomaar achterlaten zonder enige onderhandelingsbasis. Het Kunstendecreet, dat tijdens de vorige legislatuur is goedgekeurd, bepaalt juist een forse mogelijkheid om individueel aan de kunstenaar een financiële ondersteuning te geven. De ziel van het Kunstendecreet is vandaag meer dan ooit dat we in de toekomst als beoordelingscriterium moeten kunnen meenemen dat gezelschappen die geconcipieerd worden rond één kunstenaar, niet interessant worden gevonden.

Ik ga nu in op de musical. Er is door de Raad van State niet gezegd dat dit een verkeerd beoordelingscriterium zou zijn, maar de Raad van State heeft wel gemeend dat er niet voldoende werd gemotiveerd. Los van de juridische beoordeling van de arresten, is het duidelijk dat de musical de voorbije jaren weinig of geen steun kreeg van de overheid. Ik heb in 2005 uitdrukkelijk kenbaar gemaakt dat ik daarin een verandering wil doorvoeren. Mij kwam het voor dat naast een aantal aspecten van het muziektheater, waar musical een onderdeel van is en die perfect structureel binnen het Kunstendecreet zouden moeten kunnen functioneren, het denkspoor van cultuurindustrie mogelijkheden en middelen zou moeten kunnen bieden.

We zijn geconfronteerd met een aanvraag van één huis dat een positief advies heeft gekregen van de beoordelingscommissie en waarover wij nu een positieve beslissing voor structurele subsidie hebben gegeven, met de specifieke motivering dat deze 250.000 euro in eerste instantie zouden moeten worden ingezet om de taak als partner in experimenteel en vernieuwende musical waar te maken. Voor die doelstelling zijn deze middelen mijns inziens interessant. Er is al een onderhoud geweest tussen mijn kabinetchef en de betrokkenen van STIHMUL over hoe ze hun taak zien. Dat is misschien zelfs niet in tegenstelling met bestaande mogelijkheden van projectsubsidies in de toekomst en mogelijke ondersteuning via cultuurindustrie.

Mijnheer de voorzitter, ik zal dit zeker niet gebruiken om alle discussie daarover in de toekomst af te wijzen. Zo perfide ben ik heus niet. Het stoort me eerlijk gezegd dat er een sfeertje ontstaat en door sommigen nog wordt aangewakkerd, dat claimt dat deze minister zich eens even wil keren tegen die sector. Ik wil daarover juist een hele visie ontwikkelen die anders is dan die van het verleden.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het feit dat u de algemene beoordeling die u bij de regering hebt ingediend en waarop heel de beslissing is gebaseerd, niet als stuk hebt kunnen inbrengen, heeft te maken met het feit dat uw advocaten er blijkbaar voor hebben gekozen te bestrijden dat de geviseerde gezelschappen het volledige decreet willen aanvechten. Zij willen maar één artikel van het besluit laten aanvechten. Daarom heeft men er formeel voor gekozen dat men het enkel over dat gedeelte heeft en niet over de algemene keuze. Hadden uw advocaten dat niet gedaan, dan had u dat document misschien wel kunnen inbrengen.

Minister Bert Anciaux: De fout is vroeger gebeurd, nog voor de procedure voor de rechtbank.

De heer Jos Stassen: Artikel 8, ten tweede laat toe dat u bijkomende criteria kunt inbrengen maar er moet wel een advies zijn van de beoordelingscommissie. Het artikel zegt zelfs dat de beoordelingscommissie zelf rechtsreeks aan de Vlaamse Regering voorstellen kan doen om bijkomende criteria te hanteren.

De Raad van State schrijft daar ook over. In 4.3.2 staat daarover dat de criteria waarnaar wordt verwezen in paragraaf 3, die dan weer verwijzen naar de aanvullende criteria, enkel kunnen worden aangewend als aanvulling. De grote criteria uit het decreet blijven gelden. Dit arrest zal worden gebruikt als een nieuw feit.

Minister Bert Anciaux: We zitten niet in een Angelsaksische rechtsstaat. Dit arrest is alleen bedoeld voor dit geding tussen deze partijen.

De heer Jos Stassen: Het zal waarschijnlijk in juridische kringen wel een precedent worden beschouwd waarnaar zal worden verwezen. Blijkbaar heeft de Raad van State ook zwaar getild aan het feit dat u ervoor hebt gekozen om aan een organisatie, de facto

geconfigureerd rond de activiteiten van één persoon, geen structurele erkenning te geven. Dat verwijst naar de gebrekkige motivatie. Tot hier de formele kant van de zaak.

Wat het inhoudelijke aspect betreft, betwist ik op geen enkele manier de concrete beslissingen die u hebt genomen. Ik heb die in het verleden niet betwist en doe dat vandaag ook niet. Als ik ze betwist, zal dat op café zijn of op een informeel moment, niet op een formeel moment. Het is niet de taak van een parlamentslid om te zeggen welke organisatie hoeveel had moeten krijgen. Ik beoordeel wel globale beslissingen.

In 1999 of 2000 vond ik dat u te weinig had gesnoeid en daardoor een te uitgebreid landschap hebt toegelaten. Vandaag betwist ik nog steeds twee zaken. Ten eerste betwist ik de structurele keuze om musical niet structureel, in welke vorm dan ook voor 2 of 4 jaar en voor welke opdracht dan ook, in het Kunstendecreet op te nemen. Ten tweede vind ik, los van het feit dat we een rijk landschap hebben, de beleidskeuze betreffende gezelschappen rondom één persoon, geen goede keuze. Ik wil daarmee niet zeggen dat u alle gezelschappen die opgebouwd zijn rondom één persoon, moet erkennen. Ik wil zelfs niet oordelen over de vraag of Corban daar al dan niet moet bijhoren. Dat is uw beslissing als uitvoerende macht. Ik betwist wel de beleidskeuze die daarachter zit.

Ik heb in mijn interpellatie misschien wat te weinig aandacht besteed aan de musical. Onlangs hebben we daarover een hoorzitting gehouden. Mijnheer de minister, heel wat mensen die toen de sector hebben ondervraagd, voelden zich bijzonder ongemakkelijk ten aanzien van deze sector die de overheid volledig in de kou laat staan. Die situatie is nog altijd dezelfde. Er is nog altijd geen structurele erkenning van de musicalsector. Los van de muziekindustrie, moet u een initiatief nemen ten aanzien van die sector. Tot nu toe zijn we heel terughoudend geweest in onze beoordeling daarover.

Ik vraag me ook af of de 250.000 euro die u voor 2 jaar toekent aan Musicalhuis voor een experimentele opdracht, toereikend zal zijn. Ik weet niet of daarmee een vernieuwende opdracht kan worden ontwikkeld. Het is belangrijk dat u verder structurele ondersteuning geeft aan de musicalsector, los van de muziekindustrie. We moeten samen, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, een aantal conclusies trekken en initiatieven nemen om het wrange gevoel

dat we allen hebben ten aanzien van die sector, kwijt te raken. Walter Verdin heeft op zijn weblog Kunstendecreet een aantal bedenkingen geformuleerd die misschien het lezen waard zijn.

Mijnheer de minister, ik betwist op geen enkele manier het feit dat u bepaalde gezelschappen al dan niet erkent. Ik betwist wel een aantal structurele keuzes die u hebt gemaakt. Ik hoop dat u voor de toekomst ook lessen trekt uit wat er is gebeurd.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, uw antwoord is bevredigend. U hebt op heel korte tijd hersteld wat de Raad van State had geschorst. U hebt ook omstandig uitgelegd waarom u dat hebt gedaan.

Ik heb ook begrepen dat het mogelijk is om bijkomende beoordelingscriteria in te voegen, tot 3 maanden voor het indienen van de structurele dossiers.

Ik heb wel nog een paar vraagjes. Wat moeten andere gezelschappen doen die een positief zakelijk artistiek advies hebben ontvangen? Wat zijn hun mogelijkheden?

Mijnheer de minister, u hebt geen antwoord gegeven op de opmerking van de voorzitter dat een structurele financiering van gezelschappen in bepaalde opzichten wel eens een vergiftigd geschenk zou kunnen zijn aangezien zij in dat geval veel minder zouden kunnen krijgen dan buiten het kader van het Kunstendecreet.

Tot slot, hoe ver staat het op financieel vlak met de culturele industrieën en de culturele GIMV?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Strikt juridisch gezien kunnen andere gezelschappen niets meer doen. De wettelijke periode is al lang voorbij. Er komen nog volgende rondes. Op het einde van het jaar is er een indiendatum voor projectsubsidies.

Het is niet mijn bedoeling om vergiftigde geschenken te geven. De vraag of de cultuurindustrie structureel gesubsidieerde gezelschappen kan steunen, ligt moeilijk. Ze zal de volgende weken worden uitgeklaard. De ervaring zal duidelijkheid scheppen. Dat is niet onoverkomelijk. STIHMUL krijgt een structurele

subsidie van 250.000 euro voor een heel specifieke opdracht, met name vernieuwende en experimentele musicalproducties. Als de vzw een andere rechtspersoon opricht voor andere activiteiten, dan is er geen enkel probleem.

Ik heb beloofd dat ik uiterlijk op 1 maart 2006 duidelijkheid wil brengen over de cultuurindustrie. We zijn daar in een hels tempo aan bezig en ik zal me houden aan de termijn.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Stassen en door de heer Arckens werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de karige verloning van individuele acteurs

De voorzitter: De heer Erik Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in opdracht van het Vlaams Theater Instituut, steunpunt van de theatersector, zijn onlangs 212 acteurs en theatermakers ondervraagd. Uit dit onderzoek blijkt dat de concurrentie onderling moordend is. Vijftig percent van de starters, pas afgestudeerden, en 56 percent van de oudere acteurs sprak van een overaanbod van acteurs. Men wijt dit aan het verdwijnen van producties met een grote bezetting, aan beperkte budgetten en aan de instroom van amateurs, dit laatste vooral in TV-drama. Volgens het onderzoek zijn vooral vrouwen tussen 40 en 55 daarvan de dupe. De uitleg daarvoor is dubbel: er zijn nu eenmaal meer mannen- dan vrouwenrollen, maar er studeren ook meer meisjes dan jongens af aan de toneelscholen.

De moordende concurrentiestrijd zorgt ervoor dat het gros van de Vlaamse acteurs – 75 percent – werk zoekt in de commerciële sector, en dit op het ogenblik dat het aantal toneelvoorstellingen enorm aan het stijgen is. Als een toptalent als Jan Decleir om

den brode reclame moet maken voor frituurolie, kan men zich vragen stellen bij de financiële toestand van tal van mindere goden in de sector.

Er is nog nooit zoveel geld naar de theatersector gevloeid als vandaag. Dat geld vloeit slechts in beperkte mate naar de individuele acteurs. Slechts 25 percent van de totale subsidie van het stadstheater NTGent gaat naar acteurslonen. Denk daarbij aan het feit dat een groot deel van de Vlaamse acteurs niet actief is in gesubsidieerde huizen, dan zitten we hier toch met een rampzalige toestand. Hoe denkt u dit te verhelpen?

Als er nog nooit zoveel geld naar de theatersector is gevloeid, zou dat dan geen marktcorrigerende werking moeten hebben? Hoe kunnen we daar iets aan doen? Moet er niet meer geïnvesteerd worden in kunstenaars en minder in instellingen?

Naar het schijnt zou u een studie besteld hebben over de sociaal-economische omstandigheden van de acteurs tussen 1999 en 2005. Maar die studie zou u al in 2001, na de Staten-Generaal van het theaterwezen in 2001 beloofd hebben! Wat is daarvan geworden?

Opmerkelijk is dat heel wat acteurs zelf vandaag ‘sociale vaardigheden’ belangrijker achten dan ‘creativiteit’. Gelet op de hierboven beschreven toestand is dat begrijpelijk. Moeten werkloze acteurs dan maar zelf netwerken opbouwen om zichzelf te verkopen? Zal dit allemaal niet leiden tot een te grote commercialisering van de sector van theater en acteurs?

Ik geef ten slotte nog een voorbeeld om dit te illustreren. Ik ken een zeer goed acteur wiens naam ik niet zal noemen omdat hij anders morgen op straat staat en dan moet hij naar de Raad van State stappen. Hij heeft het jarenlang volgehouden om bij Shakespeare te blijven, ook al verdiende hij daar slechts 20.000 tot 25.000 frank per maand mee. Hij wilde zich niet verlagen tot het niveau van soaps of politiereeksen. Hij heeft dan een vrouw gevonden en er is brood op de plank gekomen. Hij treedt nu toch op in een feuilleton dat zeer regelmatig te zien is en verdient volgens mij goed zijn brood.

Minister Bert Anciaux: Uw insinuatie dat hij getrouwd is omwille van brood op de plank, vind ik toch sterk.

De heer Erik Arckens: Hiermee wil ik aantonen dat ik het in mijn vraag nog niet gehad had over genres.

Mijnheer de minister, hoe het zit met de verloning van acteurs in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, ik wil het hebben over de verhouding tussen artistieke en andere kosten in het kunstenlandschap, en meer bepaald in de toneelwereld. Ik deel de bekommernis dat van de middelen die we inzetten, er zoveel mogelijk moet gaan naar de kunstmakers, zoals acteurs, choreografen en regisseurs. Ik ben dan ook bijzonder benieuwd naar de vooropgestelde studie die waarschijnlijk meer duidelijkheid zal scheppen. We moeten er inderdaad voor oppassen niet te veel structuren op te zetten in het theaterlandschap, want die kosten veel geld.

Het maken van kunst vereist nog twee andere, niet onbelangrijke randvoorwaarden: de publieksparticipatie bevorderen en de toegang tot educatie over kunsten versterken. Als we die twee doelstellingen willen ondersteunen, dan moeten daar ook middelen voor worden ingezet. Wat baat het om heel veel geld te geven voor kunsten als die opgesloten blijven op een zolderkamer? Ik weet dat ik het heel zwart-wit stel, maar wat zijn we met een theaterzaal waarin geen theater wordt gespeeld? We moeten dus een evenwicht vinden tussen het maken van theater en het toegankelijk maken ervan. In die zin is het fout om kosten voor kunsten alleen af te wegen aan de pure artistieke kosten versus de andere kosten. Daarin zitten heel veel middelen die de toegang tot de kunst verhogen. Dit lijkt me een belangrijk aandachtspunt.

Ik deel uw bekommernis dat er een goede monitoring nodig is om erop toe te zien dat er niet te veel geld uit de kunstensector gaat naar kosten die vermeden kunnen worden. Een element daarbij is misschien ook de zalenproblematiek en de kosten die gezelschappen maken om ruimtes te huren.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, één van de krachtlijnen en wellicht de belangrijkste binnen het nieuwe Kunstendecreet is de aandacht voor de individuele kunstenaar. Individuele kunstenaars zowel binnen de podiumkunsten als binnen de beeldende kunsten kunnen grote en kleine beurzen aanvragen: hetzij voor de realisatie van een specifiek project, hetzij om nieuwe mogelijkheden te

onderzoeken binnen het artistieke parcours. Deze beurzen worden rechtsreeks uitbetaald aan de kunstenaar en de aanvraaglast is bijzonder bescheiden: geen loodzware Finex-modellen, maar een duidelijk en helder verhaal dat de intenties van de kunstenaar weergeeft.

Enkele weken geleden heb ik een eerste beslissing genomen over de kunstenaarsbeurzen voor een bedrag van 462.900 euro. In mei, juli en augustus komen nog beslissingsmomenten. Ik stel vast dat we de nodige tijd zullen moeten nemen om dit nieuwe instrumentarium optimaal uit te bouwen binnen het Kunstendecreet, maar ik deel absoluut uw bezorgdheid en ben het volmondig met u eens dat de kunstenaar en zijn artistiek project centraal moeten staan. Ik heb het al vaak benadrukt dat onze culturele instellingen huizen zijn voor en van kunstenaars. Dat moet zo blijven én blijken.

De subsidies aan de podiumkunsten zijn sinds 1999 exponentieel gestegen. Voor dansgezelschappen, bijvoorbeeld, is er een verdubbeling aan middelen, voor het muziektheater een verdriedubbeling en voor festivals zelfs een verviervoudiging. De theatergezelschappen stegen van een kleine 20 miljoen euro naar 25 miljoen euro. We kunnen zonder meer stellen dat de middelen voor onze kunstenorganisaties minstens zijn verdubbeld. De vraag is of de artistieke loonmassa ook in dezelfde mate is toegenomen.

Het klopt dat ik eind vorig jaar, verontrust door alarmerende signalen vanuit het veld, gevraagd heb naar meer cijfermateriaal dat mij een representatief beeld kan geven van de sociaal-economische omstandigheden van de kunstenaar in het algemeen en van de acteur in het bijzonder. Ik wil een antwoord op de vraag in hoeverre het aandeel binnen de subsidies van artistieke lonen al dan niet is afgenomen. Het gaat dus niet zozeer over de vraag of alles naar de kunstenaar moet gaan, maar als er een forse toename is van de algemene middelen, zou ik waarderen dat het aandeel minstens even groot is of zelfs stijgt.

Ik zou willen weten hoe de artistieke loonmassa zich verhoudt tegenover de totale loonmassa en ten opzichte van de volledige werkingsmiddelen. Met andere woorden: ik wil weten of we sinds 1999 niet eerder een toename van omkadering en overhead kennen, dan wel een toename in loonmassa voor de kunstenaars. Ik kan u daarover vandaag nog geen concrete gegevens bezorgen. De administratie zal me de komende weken concrete evolutiecijfers geven.

Het Kunstendecreet bepaalt dat minstens de helft van de subsidies dient te worden aangewend voor lonen. Misschien moeten we dat fijner stellen en een criterium inbouwen dat een minimumpercentage oplegt voor artistieke lonen. Zoals u weet, kent het Kunstendecreet een procedure die toelaat dat de Vlaamse Regering aanvullend nieuwe criteria oplegt. Ik zal daar dit voorjaar zeker rekening mee houden bij de evaluatie van het Kunstendecreet.

Los van de gegevens die ik verwacht vanuit de administratie, wil ik bij deze ook opmerken dat ons steunpunt, het Vlaams Theater Instituut of VTi, op een permanente wijze probeert om deze problematiek in kaart te brengen, weliswaar vanuit specifieke invalshoeken. Op 12 december 2005 organiseerde het VTi een salon over de loopbaanontwikkeling van acteurs en theatermakers. Mevrouw Hoste presenteerde er de resultaten van de enquêtes en interviews die zijzelf en mevrouw Moeremans in het voorjaar van 2005 uitvoerden. In hun studie werd de aandacht gericht op de knelpunten en kansen op de arbeidsmarkten voor startende en oudere acteurs. Het VTi heeft deze onderzoeken naar de knelpunten en kansen op de arbeidsmarkten voor acteurs en theatermakers begeleid vanuit de invalshoek van de loopbaanontwikkeling.

Bij een omvangrijke studie van de sociaal-economische situatie van deze beroepsgroep, waar ik op aanstuur, wordt de samenstelling en evolutie van het beroepsinkomen bestudeerd, maar dat is voorlopig nog niet aan bod gekomen. De groep van acteurs en theatermakers die op het ogenblik van de studie langer dan 5 jaar geleden afstudeerden en jonger dan 40 jaar waren, werden niet betrokken in dit traject. Het aanvullende onderzoek kan vertrekken vanuit de opgedane ervaring en op korte termijn bevindingen en resultaten genereren. We kijken er met belangstelling naar uit.

De bijeenkomst van 15 december vorig jaar kaderde in de veldanalyse die het VTi op mijn vraag aan het maken is. Naast het aanvullende sociaal-economische onderzoek, zal nieuw onderzoek zich de komende maanden toespitsen op de overheadkosten in de podiumkunsten waarover u terecht een opmerking maakte in verband met de gegevens vanuit het NTG. Ik spreek me niet uit over de juistheid van de gegevens in uw opmerking: uw opmerking is terecht indien de gegevens juist blijken te zijn. Ook de internationale inkomsten van dansgezelschappen zullen we doorlichten.

Het zou ons te ver leiden om de resultaten van het onderzoek hier voor te lezen, maar ik kan u zowel de studie als het verslag en de notulen van de bijeenkomsten bezorgen. Er wordt vooral gefocust op: ten eerste, het probleem van de instroom en de link tussen onderwijs en beroepspraktijk; ten tweede, het overaanbod in Vlaanderen van acteurs en theatermakers; ten derde, de problematiek van de freelancecontracten en ten vierde de veranderende loopbaanontwikkeling binnen een veranderd kunstenlandschap.

De studie geeft ook enkele aanbevelingen aan de individuele acteur/theatermaker, de opleidingen, de RVA, de VDAB, de uitbetalingsinstanties, de culturele organisaties en de ondersteunende organisaties zoals het VTi, het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten en het Kunstenloket.

Ten slotte wil ik nog melden dat de sectorale, maar niet algemeen bindende CAO, gesloten tussen het ABVV/ACOD-Cultuur en het ACV/ACV-Cultuur enerzijds, en de Vlaamse Directies Podiumkunsten anderzijds, de arbeidsvoorwaarden en lonen regelt voor werknemers die werden tewerkgesteld bij organisaties die gesubsidieerd werden door de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het Podiumkunstendecreet. Dit decreet legde de naleving van de sectorale CAO's trouwens op als subsidiëeringsvoorwaarde. Het Kunstendecreet heeft deze voorwaarde overgenomen. Deze CAO bevatte een uitgebreide functieclassificatie met een gedetailleerde omschrijving van alle functies in de sector. Al de functies worden ook vertaald in loongroepen. Bovendien werd aan de hand van deze CAO een aan de sector aangepaste flexibiliteitsregeling ingevoerd. Deze CAO verliep op 31 december 2005, datum waarop ook de meerjarige subsidiëring in het kader van het Podiumkunstendecreet verliep. Er moet dus de komende maanden een nieuwe, belangrijke CAO worden afgesloten voor de podiumkunstensector in het kader van het Kunstendecreet. Het spreekt voor zich dat ik die gesprekken op de voet zal volgen.

In de muziekwereld werd een sectorale CAO afgesloten binnen het paritair comité voor het vermakenbedrijf op 28 januari 2005. Deze CAO regelt de arbeidsvoorwaarden en lonen voor musici in zoverre ze niet onder de CAO Podiumkunsten vielen. Deze CAO werd algemeen verbindend verklaard en is van toepassing in heel België. Ze is van toepassing op werkgevers die musici en/of zangers rechtstreeks of via een tussenpersoon in dienst nemen en die ressorteren onder het paritair comité voor het vermaken-

heidsbedrijf, maar ook op ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit valt onder de werkingssfeer van een ander paritair comité en die rechtstreeks of via een tussenpersoon musici en/of zangers in dienst nemen. Voor deze laatste gelden evenwel enkel de bepalingen uit de CAO die betrekking hebben op podiumartiesten. Deze CAO verving een algemeen verbindend verklaarde CAO van 12 september 1968 die in onbruik was geraakt. De looptijd werd niet bepaald en ze startte op 28 januari 2005.

Ik wil nogmaals herhalen dat ik uw bezorgdheden deel en mij de komende weken uitvoerig wil documenteren met cijfergegevens om een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van de problematiek. Ik vrees dat mijn vermoeden zal kloppen en dat we in de toekomst bijzonder goed zullen moeten waken over de verhouding binnen de subsidies tussen de omkadering en wat rechtstreeks ten goede komt aan de acteur/kunstenaar. In het Kunstendecreet en in mijn beleid staat de kunstenaar centraal, en dat zal zo blijven en blijken.

Ik heb geprobeerd om een algemeen beeld te schetsen, maar er is natuurlijk ook de situatie van de individuele kunstenaar. Ik hoop dat niemand me kwalijk zal nemen wat ik nu zeg want het is zeker niet denigrerend of shockerend bedoeld: we moeten echter toegeven dat er drie groepen acteurs bestaan. Een eerste groep wordt zeer uitgebreid bevraagd en wordt door iedereen als de absolute top beschouwd. Voor die acteurs is er zelfs een overaanbod aan werk. Ze kunnen rustig kiezen wat ze graag willen doen, maar dit is zeker niet de grootste groep.

Een tweede groep acteurs wordt geregeld gevraagd, maar kent ook korte of middellange periodes van werkloosheid. Dit is een belangrijke groep waarvoor er toch een redelijk werkaanbod is. In het gewijzigde landschap, zeker na de verdwijning van repertoiregezelschappen, is dit meer de regel geworden. Door een aantal aanpassingen aan het statuut van de kunstenaar, onder meer wat betreft verloning, is de combinatie tussen periodes van werk en werkloosheid iets gemakkelijker geworden.

Een derde groep acteurs krijgt weinig of geen werk, en dit is geen kleine groep. Een deel daarvan zijn mensen die zichzelf nog acteur noemen, maar die door niemand anders nog als acteur worden bekeken. Ik bedoel dit niet denigrerend, het is enkel een vaststelling. Er zijn ook anderen bij die zeker en vast goede acteurs zijn, maar die amper aan de bak

komen omwille van misschien een overaanbod aan acteurs. Het is delicaat om dit te zeggen, maar het is de realiteit.

Indien ik het vanuit die individuele situatie bekijk, dan kan ik nooit een algemene conclusie trekken omdat die situaties zeer uiteenlopend zijn. Het is echter niet aan mij om objectieve criteria te plakken op het waarom. Dat kan ik niet. Ik moet alleen proberen een beslissing te nemen die de algemene situatie van acteurs verbetert.

De heer Bart Caron: De acteurs die in soaps spelen, hebben een zeer lage verloning. Door de wet van vraag en aanbod kunnen producenten zeer lage lonen uitbetalen: er is een overaanbod aan potentiële spelers.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik dank u voor het uitgebreide antwoord, voor uw bezorgdheid en de zorg waarmee u met heel deze thematiek omgaat. Het is inderdaad delicaat wanneer men, uitgaand van het onderzoek, uitkomt bij de concrete situatie van mensen. Men moet daar dus met enige omzichtigheid over spreken.

Ik onthoud een aantal dingen uit uw antwoord. Wat blijft terugkomen, is het overaanbod. Dat brengt allerlei nevenaspecten mee. Het leidt ertoe dat mensen freelance of deeltijds moeten gaan werken. Dat werd nu iets meer geregeld dan vroeger. Vroeger was men acteur en niets anders, via die CAO's en dergelijke.

Misschien is dat een uniek geval, maar hoe dan ook stel ik vast dat Jan Decleir, die zeker behoort tot de topacteurs, frituurolie zit te verkopen. Misschien was er sprake van een individuele vraag en een individueel financieel antwoord op zijn individuele noden.

Ik wil besluiten met een kleine hypothetische vraag. Stel: men is jong en getalenteerd en men heeft aan de academie gestudeerd. Ik kan me inbeelden dat men in een dergelijke loopbaan vaak heel bevlogen begint, maar al heel snel met de neus op de feiten wordt geduwd, namelijk dat er mensen zijn die nog meer getalenteerd zijn. Welke raad zou u die jonge mensen geven, ook gelet op het overaanbod? Ik ben er zeker van dat er veel potentieel is bij die jongeren, veel mogelijkheid tot ontwikkeling. Als er een overbezetting is in een klein land, met maar 6 mil-

joen mensen, wat moeten die mensen doen, willen ze een jaar later niet moeten besluiten bankbediende te worden?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ze moeten minstens de juiste mensen zoeken om hen te zeggen of het enige zin heeft om door te gaan. Niet iedereen die topsporter wil worden, en zelfs niet iedereen van wie de ouders beweren dat hij een topsporter is, is dat ook. Hetzelfde geldt voor topacteurs.

Ik denk dat ze ook zoveel en zo goed mogelijk hun creativiteit moeten laten zien. Wie jong is en wat wil, moet er gewoon voor gaan. Ze moeten tonen wat ze in hun mars hebben en rekening houden met de adviezen die ze krijgen.

Er zijn nogal wat ondersteuningsmogelijkheden. Er zijn huizen waar ze kunnen gaan aankloppen. Er zijn in het kunstenlandschap heus wel interessante mensen die adviezen en sturing kunnen geven. Er zijn ook mogelijkheden aangereikt door de overheid. De overheid kan kleine projectbeurzen geven, die een zetje kunnen betekenen. Niet iedereen komt daarvoor in aanmerking, maar het voordeel is alleszins dat er dan ook wel eens een deskundige zal komen kijken naar de persoon in kwestie. Die deskundige zal kunnen oordelen of iemand helemaal verkeerd bezig is, of hij potentieel heeft. Talent drijft uiteindelijk wel boven, maar het is even belangrijk om ook geduld te hebben. Die kennis is zo oud als de straat. Men mag zeker niet meteen succes verwachten.

De heer Erik Arckens: Het opbouwen van netwerken is ook heel belangrijk. Dat geldt overal.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het gebruik van communistische symbolen in de publiciteit voor het festival De Nachten

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijn excuses dat vorige week het debat

met minister Vandenbroucke over zijn Jobkanaal wat langer was uitgelopen, waardoor ik mijn vraag niet heb kunnen stellen voor het festival plaatsvond. Ik stel ze dan alsnog een week na het festival.

Het gaat over het culturele festival De Nachten, dat in Antwerpen werd georganiseerd. De Vlaamse overheid sponsort het, en daarom neem ik aan dat het de bedoeling was daar zoveel mogelijk Vlamingen welkom te kunnen heten. Tot mijn verbazing blijkt echter alle propagandamateriaal voor dat festival opgesmukt te zijn met communistische symbolen, zoals rode vlaggen en marcherende sovjetsoldaten, maar ook met de vermelding dat alles gebeurt 'met een kameraadschappelijke groet naar de volksrepubliek China'.

Die volksrepubliek China is een communistische dictatuur. Ik was zelf student toen de pantsers honderden mensen platreden op het Tiananmenplein. Het is ook een dictatuur die de voorbije decennia ongeveer 1 miljoen Tibetanen heeft afgeslacht. Er worden daar meer mensen geëxecuteerd dan honderd regeringen-Bush samen zouden kunnen. Heropvoedingskampen zijn er algemeen verspreid. Dwangarbeid wordt er toegepast. De rechtspraak is er een aanfluiting van alle internationale regels. Zo kan ik nog even doorgaan.

Blijkbaar is er dus een festival gesponsord door de Vlaamse overheid dat een kameraadschappelijke groet brengt aan die dictatuur. Daartegen is protest gerezen, hoofdzakelijk vanwege de NSV, de nationalistische studentenvereniging. Dat protest is terecht. Die studenten hebben met hun protest verwoord wat honderden mensen dachten toen ze het propagandamateriaal voor dit festival onder ogen kregen. Dat materiaal roept vragen op. Waarom moet men een kunstenfestival tooien met symbolen van een communistische dictatuur?

De organisator van het festival, de heer Mark Verstappen, heeft in De Standaard gereageerd. Zijn reactie roept nog meer vragen op: 'communisme, maoïsme en zelfs stalinisme zijn leuk en aaibaar. Hun beelden maken de strijd tegen het Vlaams Belang zelfs wat speels. Geef toe: het zijn sexy beelden.'

Ik ben van mening dat er zich een probleem aandient. Dit illustreert dat een aantal mensen in de kunst- en cultuurwereld van dit land vinden dat geïnteresseerd zijn in kunst en cultuur synoniem is voor links zijn. Volgens mij is dat onzin: heel veel rechts-

gezinde mensen hebben belangstelling voor poëzie, literatuur, muziek en tentoonstellingen. Links gaat er ten onrechte van uit dat haar doelgroep alleen uit linksen bestaat. Ik stel ook vast dat het linkse milieu twee tegenstrijdige principes hanteert. Het eerste is het absolute recht op subsidie. De overheid moet betalen voor wat links doet. Ik heb bijvoorbeeld nog nooit een linkse kunstenaar in Antwerpen weten afstand doen van 35 percent van zijn subsidie omdat hij geen geld wil van rechtse belastingbetalers. Zo ver gaat men niet. Het tweede is het principe dat men het recht opeist om activiteiten uitsluitend te richten op linksen en om daarvoor rechtse mensen af te schrikken.

Ik begrijp niet waarom men in het kader van een kunstenfestival refereert aan de strijd tegen het Vlaams Belang. Is dat nodig? Kan men geen kunstenmanifestatie organiseren zonder de strijd tegen één oppositiepartij te voeren? De vraag mag worden gesteld.

Ik wil duidelijk zijn: iedereen heeft het recht links te zijn, en ik verdedig de artistieke vrijheid van de kunstenaar. Elke kunstenaar moet in de grootst mogelijke vrijheid kunnen werken. Dat impliceert dat hij de vrijheid moet hebben om zijn politieke overtuiging te uiten. Ik ben echter van mening dat de programmatoren en organisatoren die een beroep doen op overheidsgeld voor festivals waar kunstenaars een podium krijgen, de plicht hebben om hun eigen politieke visie niet te etaleren, zich te richten tot alle Vlamingen en hun activiteiten niet te verpakken in aanstootgevend communistische symbolen. Met dat laatste geven ze in feite het signaal dat rechtse mensen daar niet welkom zijn en er niets te zoeken hebben.

Welke bedrag aan subsidies heeft de Vlaamse overheid in 2005 betaald aan De Nachten, Villanella, PetrolClub, 5 voor 12 en alle andere organisaties die bij de organisatie van De Nachten zijn betrokken? Welke bedrag betaalt men dit jaar voor de organisatie van De Nachten? Deelt de minister mijn mening dat een Vlaamse overheidssubsidie voor De Nachten impliceert dat zo veel mogelijk Vlamingen zich daar welkom moeten kunnen voelen? Is de minister van mening dat een kunstenfestival dat communistische beelden en symbolen en zelfs steunbetuigingen aan communistische dictaturen gebruikt, het signaal geeft dat niet-linksen daar niet welkom zijn? Ten slotte wil ik graag vernemen of de minister het met de heer Verstappen van De Nachten eens is dat communis-

tische beelden en symbolen en steunbetuigingen aan de Volksrepubliek China in folders moeten worden beschouwd als aaibaar, leuk, speels en sexy?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Dit doet me denken aan de affiche met de slogan 'We Want You' erop: een persiflage op propaganda om soldaten te ronselen voor de Eerste Wereldoorlog. Blijkbaar zien een aantal mensen het verschil niet tussen persiflage en parodie enerzijds en de realiteit anderzijds. Veel symbolen dienen als persiflage, om de aandacht te trekken of een bepaalde opvatting te doorprikken. Ik denk niet dat men de organisatoren van De Nachten tot politieke uitspraken kan verleiden. Wat de heer Verreycken hier zegt, is dus voor zijn rekening.

Even serieus nu. Er mag geen vrouwenborst op de affiche staan als het over de KVS gaat, en geen communistische symbolen als het over De Nachten gaat. Als men zo doorgaat, dan mag er binnenkort misschien niets meer – noch op affiches, noch in de zalen. Kunstenaars zijn nooit neutraal. Ze zijn bezig met de wereld, en vertellen daar iets over. Hun werk is niet 'waardeneutraal'. Zou het niet erg zijn als de kunst 'waardeneutraal' zou zijn?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Natuurlijk moet de artistieke vrijheid zo veel mogelijk gewaarborgd blijven. Toch moet men rekening houden met wat er internationaal gebeurt, naar aanleiding van een paar onnozele cartoons die in een Deense krant zijn gepubliceerd. De hele islamitische wereld dreigt met een boycot van dat land. Dat is nog heel wat anders.

We moeten natuurlijk een onderscheid tussen het politieke en het artistieke gedoe maken. Ik kan de vragen van de heer Verreycken evenwel volledig begrijpen. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Hoewel ik er niet graag op terugkom, wil ik het hier nog even over de KVS hebben. De Chinese wijsgeer Lao-Tse heeft ooit het volgende gezegd: 'Zeg alle belangrijke zaken maar één keer, maar zeg ze duidelijk en krachtig'. De Morgen heeft de artistiek directeur van de KVS gevraagd zijn visie over links in Vlaanderen te geven. Hij is daarop ingegaan en heeft een heel betoog voor de sp.a gegeven. Ik weet dat dit een andere kwestie is, maar dit is duidelijk geen 'waardenvrij' standpunt. Deze standpunten val-

len steeds in hetzelfde hoekje te situeren. De artistiek directeur van de KVS mag zijn mening hebben, maar hij had hierover moeten zwijgen.

Het gaat steeds om een eenrichtingsverkeer. Er is steeds een duidelijke ideologische inslag aanwezig. Het gaat hier niet om onschuldige persiflages. Deze tendens steekt al een hele tijd de kop op in Vlaanderen. Al die verklaringen eindigen steeds met een kleine of liefst nog met een grote sneer naar het Vlaams Belang.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik ben zeer tevreden dat de heer Verreycken deze vraag om uitleg heeft gesteld. Ze leert ons immers veel over de vraagsteller. Het gaat hier niet om waardevrije affiches, maar om het al dan niet opmerken van ironie. De vraag om uitleg van de heer Verreycken toont aan dat mensen van allerlei slag zich terecht graag van ironie, van dubbele bodems en van gelaagde communicatievormen bedienen. Bij sommige mensen komt die boodschap niet over. Ik heb in de uiteenzetting van de heer Verreycken geen enkele vorm van relativisering, van ironie of van humor kunnen ontwaren. Hij neemt alles aan zoals het voorligt. Hij zoekt niet uit wat er achter een beeld zou kunnen schuilen, maar hij stelt er wel vragen over aan een minister. Ik ben benieuwd wat de minister hierop zal antwoorden.

Een aantal aanwezigen, waaronder ikzelf, hebben een onwezenlijk gevoel bij deze vraag om uitleg. Een beschaafd mens moet tegenwoordig vaak een beroep doen op zijn capaciteit om ironie te zien en te herkennen. Wie dit vermogen ontbeert, kan veel van dergelijke vragen stellen. Alle respect voor de minister, maar ik vind de vraag om uitleg eigenlijk relevanter en leerrijker dan het antwoord dat hij straks zal geven. De vraag om uitleg van de heer Verreycken leert me veel over de manier waarop hij naar de dingen kijkt.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, in de brochure van De Nachten staat het volgende te lezen: 'O, ons verlangen naar het kapotten van alle begrippen, alle hoop, alle idioterijen. De rode vloed groeit niet. De rode legers wassen niet en niets gaat stuk en niets gaat stuk.' Dit is een fragment van 'Bezette stad' van Paul Van Ostaijen, een van onze grootste kunste-

naars. Nu ik dit mooie fragment heb voorgelezen, zal ik trachten alle vragen van de heer Verreycken duidelijk te beantwoorden.

De Nachten worden door Villanella vzw, in samenwerking met deSingel en 5 voor 12, georganiseerd. De laatste editie heeft vorig weekend, van 26 tot en met 28 januari 2006 plaatsgevonden en heeft eens te meer op veel aandacht en bezoekers kunnen rekenen. *(Opmerkingen van de heer Rob Verreycken en van de voorzitter)*

Voor het seizoen 2004-2005 heeft Villanella vzw als kunstencentrum een subsidie van 428.975,80 euro ontvangen. Voor de periode 2006-2009 heb ik die subsidie tot 470.000 euro per kalenderjaar opgetrokken. Als grote instelling heeft deSingel een werkings-subsidie van 2.946.000 euro ontvangen. Vanaf 2006 is dit bedrag tot 3.600.000 euro opgetrokken. Als muziekclub heeft 5 voor 12 in 2005 een werkings-subsidie van 300.000 euro ontvangen. Voor 2006 heeft de club eenzelfde bedrag toegewezen gekregen. Petrolclub ontving en ontvangt tot nader order geen subsidies van de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de organisatie van De Nachten heeft de Vlaamse overheid geen specifieke subsidies toegekend. De organisatiekosten worden binnen de algemene werkingsmiddelen van Villanella vzw en 5 voor 12 en door middel van de samenwerking met deSingel opgevangen. Ten gevolge van de samenwerkingsovereenkomst tussen 5 voor 12 en Villanella hebben deze organisaties respectievelijk 30.000 en 27.000 euro in De Nachten geïnvesteerd. Villanella vzw heeft voor deze manifestatie 22.500 euro van het Vlaams Fonds voor de Letteren ontvangen.

Iedereen kent mijn visie op de autonomie van de kunstenaars en van de kunstinstellingen. Ook met betrekking tot De Nachten wil ik deze visie aanhouden en beklemtonen.

Ik kom tot uw derde en vierde vraag. Laat me toe, achtbare collega, op uw twee laatste vragen wat dieper in te gaan omdat u daar een harde uitspraak doet als zou het promotieteam van De Nachten flirten met symbolen vanuit het communisme en zo onomwonden reclame maken voor deze ideologie – in zoverre men überhaupt nog reclame kan maken voor deze ideologie.

Het recyclen van de beeldentaal, want daarover gaat het natuurlijk, vooral dan die van affiches van

communistische regimes uit de 20e eeuw, werd de voorbije jaren in allerlei sectoren vastgesteld. Frappante voorbeelden zijn bijvoorbeeld de reclamecampagnes van de Amerikaanse IT-reus in de wereld van computernetwerken en internetbedrijven, Cisco Systems, die soms gebruik maken van die beeldentaal en referenties om computers te slijten.

De reclamewereld eigent zich dergelijke beelden toe en brengt er een nieuwe boodschap mee. Opvallend aan de zogenaamd communistische propaganda, is het vreemde gevoel dat men ervaart en dat het eigenlijk 'eigenaardig' erfgoed is. Het zijn beelden waar het beleven van het moderne leven centraal staat, van techniek, van arbeid, en waar letterlijk een geloof in een stralende toekomst van afspat. Binnen enkele maanden zullen we ook overal beelden van Expo '58 zien opduiken en gerecycleerd zien worden, en ook daarvan zullen mensen vaststellen dat het een andere tijd was.

Cultuurfilosofen zoals de Duitse cultuurfilosoof Reinhart Koselleck en de Franse cultuurhistoricus François Hartog spreken in dezen van het nieuwe historiciteitregime, waarvan de hoogdagen in de tweede helft van de 19e en de eerste helft van de 20e eeuw te situeren zijn: de toekomst verlicht het heden in tegenstelling tot de periode voor de Franse Revolutie waar het verleden de toekomst verlichtte. Ze zijn ook vanuit dat culturele perspectief te interpreteren.

Sinds 1989, met de val van de communistische regimes op het Europese continent, is dit referentiekader grondig aan het wijzigen. Dit is ook zeer goed af te leiden uit de veranderingen in het denken over erfgoed en de zeer grote focus op het heden. Momenteel wordt heel deze verschuiving ook grondig onderzocht in Vlaamse onderzoeksinstituten, zoals het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, afgekort VCV, en onderzoekscentra waar publicaties worden voorbereid over de evolutie van de rol van erfgoed en beeldcultuur vanuit dit internationale perspectief. Het leert veel over hoe in de maatschappij met beelden en erfenissen uit het verleden wordt omgegaan en het verklaart waarom de kracht van deze beelden uitgewerkt is, tenzij er iemand tegen protesteert natuurlijk.

Het feit dat ook Amerikaanse multinationals, en nu ook culturele organisaties in Vlaanderen, het vandaag als marketingmiddel gebruiken, is een interessant symptoom. Het feit dat dergelijke affiches nu zowel in Vlaanderen als in andere Europese landen als erfgoed worden geïnterpreteerd, zegt veel over de

veranderde status ervan. In de jaren na 1989 werd het einde van de grote verhalen, zoals dat van het communisme, afgekondigd. Het was ook de tijd van allerlei postmoderne stromingen, op zichzelf ook een symptoom van culturele veranderingen die in de veranderende beeldcultuur tot uiting komen.

Vandaag is dit soort propaganda in de fase van 'vererfgoed' gekomen: het is erfgoed. Ik verwijs hier bijvoorbeeld naar de website van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam, waar een uitgebreide online tentoonstelling loopt over propagandaposters, met de titel 'The Chairman Smiles'. De posters functioneren nu in een heel andere context, namelijk die van erfgoed. Het zijn bronnen geworden voor historisch onderzoek. Belangrijke problemen die nu aan de orde zijn voor dit type van gebruiksgrafiek dat niet lang moest meegaan, zijn die van restauratie en conservatie.

Ook in de vier erkende privaatrechtelijke archiefinstellingen op basis van maatschappelijk-filosofische stromingen in Vlaanderen, zijn tal van dergelijke posters opgenomen in de collecties. Ik verwijs hier onder meer naar de Erfgoeddag 2005 die gewijd was aan 'Erfgoed in gevaar – gevaar in erfgoed'. Toen liepen, onder meer in het Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis tentoonstellingen over die propaganda-affiches die tot erfgoed zijn geworden. Tijdens die erfgoeddag werd er uitgebreid nagedacht over gevaar in erfgoed en over de vraag wat het betekent dat dergelijke vroeger voor sommigen angstaanjagende beeldtaal, nu erfgoed is geworden; ze lijken zelfs prettig, en pret is doorgaans spelen met schijngevaar.

Dit alles neemt niet weg, achtbare collega, dat steeds historische kritiek moet worden toegepast, zowel op de oude voorbeelden als op de nieuwe producten. Dit is in de eerste plaats het geval met de protestbrief tegen de affiche van De Nachten waarmee de NSV op haar website uitpakt en waarvoor het Vlaams Belang nu als doorgeefluik fungeert. De NSV-studenten moeten dringend een cursus volgen over het interpreteren van beeldmateriaal en andere bronnen, want daar schort toch veel aan. In een overspannen persbericht, met de titel 'Festival De Nachten in teken dictatoriale ideologie', wordt gesteld dat: 'dit festival gebruik maakt van historische affiches die als propagandamiddel gebruikt werden door dictatoriale regimes. Zonder enige verantwoording dwepen de organisatoren met allerlei communistische symbolen van de meest bloeddorstige regimes uit de geschiedenis van de mensheid om hun evenement te

promoten. Het is onverantwoord om deze ideologie en haar regimes met hun dictatoriale leiders voor te stellen als een leuk gebeuren waar cultuur kon bloeien.'

De geschiedenis van het communisme in de 20e eeuw was niet altijd zo fraai en geweldloos, net als die van het nazisme en het fascisme trouwens. Dat kan toch moeilijk ontkend worden. Deze affiches zijn echter helemaal niet historisch, het zijn veel- eer pastiches op een beeldentaal. Op de vlag van de Nachten prijkt helemaal geen hamer en sikkel, maar net het opschrift de Nachten. De NSV gaat echter zwaar uit de bocht waar ze in verband met Lenin en Stalin stelt, ik citeer: 'Beide heren worden fier ver- toond op een propaganda-affiche van het cultureel feest De Nachten.'

Dat is echt belachelijk en bewijst dat ze geen affiches kunnen lezen. De twee figuren hebben niets weg van Lenin en Stalin. Ze stellen geen specifiek personage voor. Lenin en Stalin waren geen perfect gelijkende eeneiige tweelingen want iedereen ziet dat de figuur gewoon gespiegeld wordt. Wie dus een beetje de moeite doet om de affiches te decoderen, ziet duidel- ijk dat het hier om een uitgewerkte grap gaat, ook in de teksten zelf.

De referentie aan Mao slaat nergens op. De meer- lagigheid en de humor zijn onze extreem-rechts col- lega's totaal ontgaan. In tegenstelling tot wat wordt gezegd, wordt Mao niet geëerd maar wordt het tradi- tiele jaar van de hond verbonden met China, wat allerm minst een verwijzing naar communisme is. Ook de knipoog naar Van Ostayen is ongetwijfeld aan de aandacht ontsnapt.

Wellicht hadden de makers in hun stoutste dromen gehoopt dat er iemand zou tegen protesteren, om zo een grote hoeveelheid onbetaalbare free publicity te halen. GAIA is daar bijvoorbeeld voor de kerstdagen ook in geslaagd met de campagne over foie gras. Met de hulp van de NSV en het Vlaams Belang slagen ook de reclamemensen van de Nachten erin.

Samengevat: uit zowel cultureel als historisch onder- zoek blijkt dat deze beelden met hoge snelheid erf- goed aan het worden zijn en geneutraliseerd zijn, wat een interessante materie voor lopend onderzoek is in erfgoedinstellingen. De politieke angel is voor de grote meerderheid van de bevolking uit die posters verwijderd en de onderliggende interpretatiekaders

die een bepaalde omgang met heden en toekomst kenmerken, zijn niet meer van deze tijd. Het feit dat ze humoristisch kunnen worden heringevuld, is een symptoom daarvan, en bij uitbreiding een symptoom voor een andere omgang met verleden, heden en toe- komst. Ook dat wordt volop onderzocht.

De erfgoedsector in Vlaanderen hecht er veel belang aan om historische kritiek een plaats te geven in de omgang met erfgoed. Daarbij hoort ook training in het decoderen van beelden en het oppikken van de meerlagigheid van kunstwerken en beelden. Dit zou ook met deze beelden moeten gebeuren. Het feit dat door de eendimensionele lezing van extreem-rechts dit culturele evenement zoveel gratis aandacht kreeg, heeft toch een effect, namelijk dat veel mensen ervan op de hoogte waren. En daar was het de makers om te doen en daarin zijn ze wonderwel geslaagd.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Ik weet dat de mensen uit de sector het niet graag horen, maar het gaat hier over heel veel belastinggeld. Die sector vindt dat hij recht heeft op gigantische bedragen. Aan dit festival is minstens 100.000 euro weggegooid. Als ik voortga op De Standaard, was daar minder dan 4.000 man aanwezig. Dat betekent dat de overheid per bezoeker 25 euro belastinggeld heeft neergeteld, niet alleen van de linkse Vlamingen maar ook van rechtse.

Mijnheer de minister, u had het zojuist over iro- nie en humor. Ik dacht dat we in die sector waren beland toen u zei dat dit erfgoed is. Dat getuigt van een onwaarschijnlijke belachelijkheid. Ik neem aan dat u in uw sector heel wat vetbetaalde ambtenaren zult ontdekken die met zeer duur betaalde studies via de vrienden zullen aantonen dat dit moet worden beschouwd als erfgoed.

Mijnheer de minister, u hebt verwezen naar nazisme en fascisme. Stel dat kunstorganisatoren met dat soort beelden zouden aankomen, dan zou dat ook moeten worden beschouwd als onschuldig en speels, als erfgoed dat op kosten van de Vlaamse overheid in het straatbeeld kan worden gebruikt. Op dat ogen- blik zou de verontwaardiging van de politiek correcte linkerzijde net iets groter zijn dan bij het gebruik van beelden die veel erger zijn.

Ik zie de ironie, de humor en de grap hiervan niet in. Ten eerste gaat het over heel veel belastinggeld. Belastinggeld moet goed worden gebruikt, op een

manier die de samenleving ten goede komt, en niet om je eigen winkel te bedienen met grapjes die alleen je achterban leuk vindt. Organisatoren van een festival zoals de Nachten moeten ervoor zorgen dat ze in hun propaganda duidelijk maken dat alle Vlamingen welkom zijn, en niet alleen zij die een linkse overtuiging hebben. Dat kan door publiciteit te maken waarbij de drempel laag genoeg wordt gelegd zodat iedereen zich welkom voelt. Wanneer je de Vlamingen wilt shockeren, zullen zij zich niet thuis voelen in die theaters.

Mijnheer de minister, u bent nog steeds overtuigd van de genialiteit en onfeilbaarheid van de linkse culturele sector; Wat zij doen, is geweldig en van een enorm humoristisch niveau. Het gevolg daarvan is dat zij zich volledig isoleren van de samenleving. Met een steeds toenemende frustratie stellen ze vast dat terwijl ze in hun theater geniale dingen brengen, de overgrote stroming in Vlaanderen rechts is en steeds rechtser wordt.

De frustratie wordt altijd maar groter. Het enige dat ze moeten inzien is dat links geen monopolie heeft op cultuur. Links beschouwt kunst en cultuur ten onrechte als exclusief jachtterrein. Het gebruik van deze communistische symboliek is daarvan voor mij de illustratie. Ik zal hierover opmerkingen blijven maken. De druk op de cultuur- en kunstensector zal altijd maar blijven toenemen omdat die linkse kunstenaars moeten begrijpen dat zij heel dringend uit hun vermeend elitaire ivoren torentje moeten komen. Ze moeten stoppen met symbolen die de Vlaamse belastingbetaler afschrikken. Elke Vlaming moet zich welkom voelen op elke plaats waar met zijn belastinggeld aan cultuur wordt gedaan.

Mijnheer de minister, ik lees De Standaard. Daarin staat dat De Nachten in feite kunnen worden beschouwd als een grote flop. In tegenstelling tot vroeger was er weinig volk. Het was nergens druk. Er waren minder dan 4.000 aanwezigen. De maatschappelijke impact vermindert fel. Dat illustreert heel mooi het punt dat ik wilde maken.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik sluit me aan bij de vraagsteller. Ik probeer u te volgen, mijnheer de minister, over het decoderen. U hebt enkele auteurs genoemd van wie ik nog nooit gehoord heb. Dat maakt me zeer benieuwd. Ik zal de tekst van uw antwoord zeker nog eens nalezen. We verkeren inderdaad in een tijd

van deconstructie en herinterpretatie. De persiflage ontstond bij Andy Warhol. Hij was een trendsetter. Als u dat allemaal zo goed kunt relativiseren, mijnheer de minister, kunt u dan ook relativiseren dat u door de Gentse stadsdichter een 'gezelligheidsfascist' wordt genoemd? Kunt u relativiseren dat er eventueel zal staan: het fascisme zal gezellig zijn of zal niet zijn?

Mijnheer Vanackere, uw toespraak is een typische CD&V-speech van 2005. Ik had verwacht dat u als centrumrechtse volkspartij uw nek zou uitsteken in verband met het KVS-gedoe. U hebt dat niet gedaan en dat is prima! Dat is schitterend! Veel oudere katholieken – er zijn nog weinig jonge praktiserende – hebben zich daar enorm aan gestoord. Zij komen nu uiteraard naar ons.

Op één punt moet ik u wel gelijk geven, mijnheer de minister. Als wij op zo'n toestanden reageren, dan volgt het masturbatiemoment van heel die culturele sector. Daarom raad ik organisaties als de NSV af om daar op te reageren. Hoe shockerend het ook is, zoals het toneelstuk 'In het hol van de leeuw' bijvoorbeeld, respecteer de artistieke vrijheid, maar vooral: ga er niet op in! Ze vragen niets liever.

De heer Steven Vanackere: Ik voel me persoonlijk aangesproken. Ik heb zelf helemaal niet het gevoel dat ik zo'n bijzonder CD&V-standpunt heb vertolkt. Ik heb getracht om uit te leggen dat we de onderliggende lagen moeten blijven zien. We mogen ons niet fixeren op de letterlijke woorden of beelden van een kunstenaar. Dat heb ik verdedigd. Het is het recht en de plicht van de intellectueel om ironie te zien. Als ik dat verdedig, spreek ik namens meer dan één partij, maar niet namens de uwe. Ik pleit voor een samenleving waar de mensen dat inzicht hebben. Het is uw recht om alle communicatie letterlijk te nemen, maar het is een verarmende manier om met elkaar te spreken en te communiceren. Ik had niet verwacht dat de heer Verreycken daarmee akkoord zou gaan, dus ik ben niet ontgoocheld over zijn reactie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

